

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst

te 's-Hertogenbosch

Rapport inzake de jaarrekening 2022

Inhoudsopgave

	Pagina
Accountantsrapport	
Algemeen	3
Bestuursverslag	4
Inleiding	4
Beeldende kunst	6
Muziek	12
Talentontwikkeling	16
Samenwerking	16
Publiciteit en marketing	17
Organisatie en personeel	18
Governance code cultuur	19
Fair Practice	20
Diversiteit en inclusie	20
Financiën	21
Social return	23
Duurzaamheid	23
Raad van toezicht	23
Willem Twee Studio's	25
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	34
Staat van baten en lasten over 2022	35
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
Toelichting op de balans per 31 december 2022	39
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	43
Toelichting inzake WNT	52
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	53

Aan het bestuur van
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst
Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 27 juni 2023

Geacht bestuur,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over het boekjaar 2022 van uw stichting gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. De jaarrekening is met het bestuursverslag opgenomen in de bij deze rapportage opgenomen jaarstukken.

Algemeen

Oprichting en doel

Blijkens notariële akte d.d. 8 december 2015 is opgericht Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch.

De stichting heeft ten doel:

- een actief en innovatief cultuurveld te bewerkstelligen door de realisatie van een kunstencluster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch;
- het bevorderen van de uitvoering en productie van de publieke belangstelling voor de hedendaagse gecomponeerde muziek, jazz en geïmproviseerde muziek, klassieke kamermuziek, wereldmuziek en andere muziek voor kleine bezetting;
- het organiseren van manifestaties, activiteiten en evenementen voor jongeren die door hun inhoud een culturele of subculturele betekenis hebben en die van plaatselijk, bovenplaatselijk of regionaal belang zijn;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur wordt gevormd door de heer H.V.B.M. Broeren. Hij is zelfstandig bevoegd tot het nemen van beslissingen. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht wordt gevormd door:

- de heer B.S. Eigeman (tot 20 mei 2022)
- de heer J.F. Heijthuijsen
- mevrouw J.A.M. Kostermans (tot 20 mei 2022)
- de heer H. van der Meulen
- mevrouw W. Lekkerkerker - Sorgdrager
- de heer R.P.J. van de Ven
- mevrouw H. Pepers (vanaf 25 november 2022)

JAARVERSLAG 2022

INLEIDING

De Stichting Willem Twee muziek en beeldende kunst is hét platform voor muziek en beeldende kunst in 's-Hertogenbosch. Er worden zo'n 250 concerten en 25 exposities per jaar gepresenteerd. Willem Twee muziek en beeldende kunst heeft twee locaties: een oude sigarenfabriek aan de Boschdijkstraat – een monument uit 1893 - en een synagoge aan de Prins Bernhardstraat, een monument uit 1823. De sigarenfabriek is de hoofdlocatie van Willem Twee en heeft een Kunstruimte, een Spiegelzaal en het Poppodium met twee zalen. Daarnaast is de sigarenfabriek ook het onderkomen van de Grafische Werkplaats, van 35 ateliers van kunstenaars, architecten, vormgevers en filmers, zijn er diverse oefenruimtes voor bands, is er een eetcafé en zijn er 8 vergaderkamers die worden verhuurd en 76 flexwerkplekken die gratis beschikbaar worden gesteld. De synagoge huisvest de Willem Twee Concertzaal en de Willem Twee studio's voor elektronische muziek.

Willem Twee is krachtig, efficiënt, experimenteel en actueel. Daarnaast vormt het centrum – mede door de flexplekken en de vergaderkamers - een belangwekkende ontmoetingsplek en geeft het een impuls aan het kunstklimaat in de stad. We vergroten de interdisciplinaire samenhang tussen muziek en beeldende kunst waardoor er meer dynamiek ontstaat tussen de diverse kunstvormen en de publicitaire en marketingtechnische slagkracht sterker wordt. De exposities en concerten hebben zowel een lokale en regionale impact als een nationale en internationale uitstraling en we bieden kunstenaars en musici een dynamische plek waar hun werk wordt gepresenteerd aan een zo groot mogelijk publiek. We stimuleren samenwerkingsverbanden met een multidisciplinair karakter en geven extra aandacht aan jonge en vernieuwende kunst.

Door kunst en muziek te bedenken, te maken, te bekijken of te beluisteren verhogen we de kwaliteit van het leven en het is dit eenvoudige vertrekpunt dat Willem Twee muziek en beeldende kunst huldigt in haar streven om bij te dragen aan een mooiere samenleving. Verwondering en verrassing vormen kernbegrippen en of het nu graffiti, beeldhouwkunst, schilderkunst, grafiek of pop, dance, klassiek of jazz betreft, er is plaats voor alle disciplines en genres. Een belangrijk speerpunt binnen de programmering van Willem Twee muziek en beeldende kunst richt zich op 'jonge' en vernieuwende kunst door het organiseren van geconcentreerde en dynamische events, concerten in ieder denkbaar genre (versterkt en onversterkt), workshops, educatie, activiteiten, discussies, lezingen, presentaties, tentoonstellingen en (film)vertoningen. 'Actief' en 'participeren'

zijn hierin richtinggevende elementen. We maken veel ruimte voor cross-overs tussen de verschillende genres binnen de muziek, maar ook tussen muziek, beeldende-, grafische-, en nieuwe mediakunst en film.

Samengevat zijn de algemene doelstellingen van Willem Twee muziek en beeldende kunst:

- het stimuleren van jonge en/of vernieuwende kunst;
- het ontwikkelen van een multidisciplinair karakter;
- het stimuleren van innovatief cultureel ondernemerschap;
- zoveel en divers mogelijk mensen bereiken en laten zien en horen wat we doen;
- lokaal, bovenlokaal, nationaal en internationaal zichtbaar zijn;
- dit alles realiseren met een diverse samenstelling van het personeelsbestand en een inclusieve organisatie.

BEELDENDE KUNST

Willem Twee is enerzijds een springplank voor jonge kunstenaars en anderzijds een zeer toegankelijk platform om actuele kunst aan een breed publiek te presenteren. Tentoonstellingen zijn gericht op vernieuwende kunst van hoogstaande, artistieke kwaliteit. Jaarlijks worden er (in principe) 12 tentoonstellingen georganiseerd op twee locaties in het gebouw. In de Spiegelzaal wordt werk getoond van veelal startende kunstenaars die meestal een link hebben met de regio Brabant. In de Kunstruimte op de eerste verdieping ligt de nadruk in solo- duo en groepstentoonstellingen op nationaal en internationaal gevestigde kunstenaars die in de Kunstruimte de ruimte krijgen om nieuwe ontwikkelingen in hun werk te tonen. De focus binnen het programma ligt op experiment en ontwikkeling van nieuw werk. Vanwege het interdisciplinaire karakter van Willem Twee zoeken we in ons programma ook naar kruisbestuivingen tussen beeldende kunst en muziek. In dit kader wordt jaarlijks een tentoonstelling georganiseerd in samenwerking met November Music, festival voor actuele muziek. Willem Twee Kunstruimte werkt veel samen met culturele partners en waar mogelijk wordt aansluiting gezocht met het programma van Willem Twee Poppodium en Willem Twee Studio's.

Aangescherpt artistiek beleid

Aan de hand van feedback op subsidieaanvragen in 2021 is in 2022 gestart met het aanscherpen van het artistieke profiel voor de Kunstruimte. Met ingang van 2023 worden deze in 2022 gedefinieerde artistieke beleidslijnen geïmplementeerd in het programma.

We kwamen tot de conclusie dat we het programma van de Kunstruimte zouden gaan richten op drie pijlers, die in diverse mate in ons artistieke programma aan bod komen en elkaar regelmatig overlappen en versterken.

- Ten eerste richt het artistieke programma zich op het bieden van zowel een presentatieplek als een productieplek voor kunstenaars. Hierbij vragen we kunstenaars om ofwel een nieuw werk te maken wat toegespitst is op de ruimte, ofwel bestaand werk zodanig aan te passen. In beide gevallen leidt dit tot een site-specifieke presentatie die uniek is voor de monumentale ruimte van Willem Twee Kunstruimte. Het is daarbij van toegevoegde waarde dat de kunstenaars ook actief werken aan hun werk en de presentatie in de Kunstruimte. Dat relateert aan het tweede beleidspunt:
- de flexwerkplekken zijn een integraal onderdeel van de Kunstruimte. Iedereen kan te midden van de tentoonstellingen gratis werken. Dit heeft als gevolg dat de flexwerkers in aanraking komen met de kunst en hier op een nieuwe manier naar leren kijken. Ze verblijven doorgaans langer in de tentoonstellingsruimte, waardoor de tentoonstelling langer de tijd krijgt om in te werken op de kijker. Ook komt de flexwerker met de opbouwende kunstenaars in contact, waardoor we de drempel tussen kunst-maker en kunst-kijker nog verder verlagen.
- De derde programmapijler richt zich op een interdisciplinaire programmering, waarbij we ons in het bijzonder richten op de raakvlakken tussen beeldende kunst en muziek of geluidskunst. Naast reguliere tentoonstellingen doen we dit ook steeds regelmatig op 'event-basis', want aansluit op de ontwikkeling die wij zien in de wens van ons publiek. Het kunstprogramma

bevat daardoor ook regelmatig muziek-, horeca- of performance-elementen, en vice versa. Dit in 2022 geformuleerde beleid krijgt vanaf 2023 nog sterker gestalte in de programmering.

Samenwerkingsverbanden beeldende kunst

In 2022 werd binnen de beeldende kunst samengewerkt met de volgende externe culturele partners: November Music, Stichting Future of Work, Academie voor Beeldvorming, St. Joost School of Art & Design 's-Hertogenbosch, Grafisch Atelier Den Bosch, Atelier Beheer Stichting, Talenthub jump!, Huis73 en de Koninklijke Harmonie 's-Hertogenbosch.

Curatorenteam

In 2022 waren drie curatoren werkzaam bij Willem Twee Kunstruimte: een hoofdcurator en twee gastcuratoren voor de Spiegelzaal. Deze laatsten organiseren afwisselend de exposities achter de glazen wanden van de Spiegelzaal en zijn aangesteld voor een periode van maximaal twee jaar. De hoofdcurator begeleidt de gastcuratoren in hun ontwikkeling.

Flexwerkplekken

In 2022 werden de flexwerkplekken geïntroduceerd in de Kunstruimte. Deze werden in januari geplaatst en vanaf oktober 2022 actief gepromoot met een marketingcampagne door heel 's-Hertogenbosch binnen het kader van de tentoonstelling *Future of Work*. Met de unieke combinatie van werkplekken en kunstruimte wil Willem Twee een open en toegankelijke plek zijn voor iedereen, maar ook de eenzijdige en kortstondige manier waarop kunst normaal gesproken wordt ervaren doorbreken. Een plek waar beeldende kunst op een eigen tempo kan worden ervaren en waar rust en ruimte is voor verdieping. De tafels werden ook regelmatig gebruikt voor workshops, lezingen en andere activiteiten in relatie tot het tentoonstellingsprogramma. De werkplekken zullen in de toekomst in elke tentoonstelling een onlosmakelijk deel van de ruimte blijven.

Educatie, prijzen, talenthub en lezingen

De Bianca Tangande Prijs werd, nadat deze vanwege de lockdown stil kwam te liggen, nieuw leven ingeblazen. Externe sponsoring werd gevonden bij het Noordbrabants Genootschap, Hermes Cultuurfonds en een viertal particuliere begunstigers. De prijs werd uitgereikt aan Shirley Welten en Fang Mij, die in een tentoonstelling van december 2022 tot januari 2023 in de Spiegelzaal hun werk toonden.

In 2022 werd het team van de Kunstruimte uitgebreid met freelance ondersteuning van een opbouwcoördinator en een content creator.

Willem Twee Kunstruimte is als secundaire samenwerkingspartner aangesloten bij talenthub Inversie.

In 2022 werd ook een begin gemaakt met het herzien van ons educatie-aanbod. In 2022 werden diverse losse kinderworkshops georganiseerd.

Onderdelen van het programma/beleid die werden gecontinueerd waren:

- Glashelder: een huisgenoot/atelierhouder die een atelier in 's-Hertogenbosch via ABS presenteert zes weken lang diens werk in de 'etaloge' (oude portiersloge van Willem Twee), de Spiegelzaal (tot september) en op de kamer van wethouder Duurzaamheid, Leefomgeving en Cultuur, Mike van der Geld van de gemeente 's-Hertogenbosch;
- Begeleiding van de winnaar van de Jheronimus Atelier Prijs door Linda Köke en samenwerking met gemeente 's-Hertogenbosch en St. Joost School of Art & Design rondom zichtbaarheid van de prijs en selectie jaarlijkse prijswinnaar;
- Lezingen Kijken naar Kunst van Nu door museumedicator Marie-José Eijkemans van Museum De Pont, Tilburg.

Overzicht tentoonstellingen: Kunstruimte

- *Head bounce, out out of our eyes*: Emiel Zeno – 30 januari t/m zondag 13 maart

Met zijn werk reageert Emiel Zeno op de nieuwe situatie van de Kunstruimte, die sinds dit jaar ook dienst doet als 'open work space'. Met *Head bounce, out out of our eyes*: – de titel verwijst naar het hoofd of de hersenen als bron van informatie, maar tegelijkertijd het onvermogen van het hoofd om alles te begrijpen – probeert Zeno vat te krijgen op deze onzichtbare infrastructuren en ze tastbaar te maken. Zijn vreemde bouwsels van asfalt, hout, tegels, piepschuim en bouwplastic, dienen als drager voor onopvallende foto's, audio- of videofragmenten.

- *Le Dernier Combat*: Marie Aly, Katrein Breukers, Bonno van Doorn, Daan Gielis, Niko Riedinger, Tanja Ritterbex, Arthur Stokvis – 2 april t/m 29 mei

Zeven kunstenaars namen de film *Le Dernier Combat* van de Franse regisseur Luc Besson uit 1983 als vertrekpunt voor een totaalkunstwerk. Hierbij stelden zij zich de vraag welke functie en betekenis beeldende kunst heeft in een wereld waarin we onze rappe tong zijn verloren. In Willem Twee Kunstruimte bouwen de kunstenaars een primitieve nederzetting waarin de creatie van het individu wordt ingezet in het belang van de groep. De kunstwerken zijn artefacten uit een verloren wereld die in deze nieuwe situatie een functionele of rituele rol vervullen.

- *Beyond Graphic Matter*: Hadassah Emmerich, May Heek, An Onghena & Jivan van der Ende, Dries Segers, Sissel Marie Tonn, Rob Voerman, Sjoerd Westbroek – 4 juni t/m 17 juli

Aan grafiek kleeft soms nog het imago commercieel, oppervlakkig en 'makkelijk' te zijn: een medium voor kunstenaars en galleries om naast uniek werk goedkopere prints in oplage te verkopen. In *Beyond Printed Matter* tonen zeven kunstenaars het tegendeel. Iedere kunstenaar in deze tentoonstelling experimenteert met diverse grafische technieken, zoals zeefdrukken, lino'snedes, risoprint en cyanotypie, vaak op groot formaat. De werken laten zien dat grafiek ook onderdeel kan zijn van multimediaal werk, of aan de basis kan liggen van installaties, sculpturen en schilderijen. De tentoonstelling is een samenwerking tussen Willem Twee Kunstruimte en Grafisch Atelier Den Bosch en maakt deel uit van een tweejaarlijks terugkerende reeks tentoonstellingen rondom grafiek.

- *Tangled Up in Words*: Cecilia Rebergen – 30 juli t/m 1 oktober

Tangled up in Words is de eerste grote solotentoonstelling van beeldend kunstenaar Cecilia Rebergen en toont sculpturen, wandwerken en schilderijen, die voortkomen uit haar onderzoek naar schriften. De tentoonstelling laat de verschillende manieren zien waarop Cecilia schrift in ruimtelijk werk vertaalt. Het spektakelstuk is een indrukwekkende sculptuur in het midden van de Kunstruimte die zij speciaal voor deze plek maakte.

- *Future of Work*: Academie voor Beeldvorming, Julika Rudelius, FairWork – 8 t/m 30 oktober

Future of Work is een tentoonstelling over macht en onmacht in economie en werk. Vier kunstwerken en een publieksprogramma onderzoeken hoe macht, onmacht en exclusie het economisch domein beïnvloeden. Gelijktijdig met de tentoonstelling Future of Work lanceert Willem Twee de nieuwe werkplekken in de Kunstruimte.

- *Symfonie voor Huisgeluid*: Elise 't Hart (November Music) – 5 november t/m 8 januari

Geluidskunstenaar Elise 't Hart creëerde speciaal voor Willem Twee en November Music de *Symfonie voor Huisgeluid*. Via een oproep nodigde zij mensen uit om een geluid uit de eigen huiselijke omgeving op te sturen en om te zetten naar de klankwereld van het eigen instrument. Met de symfonie wil Elise ook een stukje van de (muziek)geschiedenis van de voormalige Willem II sigarenfabriek vertellen, waar ook de Koninklijke Harmonie 's-Hertogenbosch onlosmakelijk mee verbonden is.

Overzicht tentoonstellingen: Spiegelzaal

- *Possessed*, Remy Neumann – 15 januari t/m 27 maart

De figuratieve schilderijen van Remy Neumann (1988) zijn op het eerste oog kleurrijk en grappig, maar er is altijd iets wat niet helemaal klopt, iets wat een frons op ons voorhoofd tovert. In *Possessed* werkt Neumann samen met danser Simon Bus. Geïnspireerd door de dansplagen die in de late middeleeuwen woedden, brengt Neumann de bizarre staat van trance tot leven. Zijn schilderijen vormen het decor waar Bus zich doorheen beweegt: geplaagd door innerlijke demonen danst Bus tussen Neumanns doeken, bezeten door een onstilbare behoefte om te bewegen.

- *Queer Ontology*, Leon Stoffelen en Leo Maher: 2 april t/m 29 mei

Beide kunstenaars werken rondom thema's als homoseksualiteit, intimiteit en queercultuur. In het werk van Maher vertaalt dit zich in eigenaardige sculpturale meubelstukken die refereren aan de westerse homogeschiedenis. Stoffelen speelt in zijn schilderijen met de simulatie van homo-erotische en clichématige beelden in de context van een heteronormatieve omgeving.

- *Mirror, Mirror*: Mario Dijsselbloem, Margriet Luyten, Manita Kieft, Nina van Bart, Marloes

Vreeswijk, Isamo Thissen – 4 juni t/m 24 juli

Mirror, Mirror brengt het werk van zes kunstenaars samen die hun atelier hebben in de Willem II Fabriek. Sommigen werken hier al decennialang en zijn goede bekenden van elkaar. Anderen zijn

van een jongere generatie en zetten vanuit hier hun eerste stappen in het kunstveld. In de tentoonstelling wordt steeds een gelijkenis tussen twee werken uitgelicht. *Mirror, Mirror* vertelt zes verhalen die samen een beeld schetsen van de vele verrassende kunstwerken die in de atelierruimtes op de tweede verdieping van de Willem II Fabriek gemaakt worden.

- *I know what it is... But what is it?*, Bram van Helden – 30 juli t/m 25 september

Bram van Helden is theatermaker en kunstenaar. Zijn werk is een bijzondere samenkomst van deze twee disciplines. Van Helden bevraagt en manipuleert de wetten en codes van het theater en de beeldende kunst en vervaagt hiermee de grens tussen deze twee werelden. Door het werk van Van Helden te presenteren in de Spiegelzaal van Willem Twee, verplaatst het zich letterlijk van theaterzaal naar kunstruimte. Waar je in het theater rekening houdt met een spanningsboog en de opbouw van het verhaal, wordt het werk in een kunstpresentatie statisch en staat het op zichzelf.

- *De Negatieve Selectie*, Sanne Bax, Fatima Beker, Mike Dings, Zoë d'Hont, Ema Vaneková, Nina van de Ven, Teun Welten, Hussel Zhu: pop-up expositie talenthub jump! – 1 t/m 16 oktober

In deze groepstentoonstelling tonen acht makers van de Brabantse TalentHub Jump! de achtergebleven werken uit de krochten van hun ateliers. Tijdens De Negatieve Selectie openen we onze deuren voor de lege ruimte die bestaat tussen projecten in. Deze beschouwende tentoonstelling daagt zowel onze makers als bezoekers uit om na te denken over de vergeten objecten die hier hun bestaansrecht krijgen als volwaardig kunstwerk. Deze expositie is vormgegeven door gastcurator Elijah van Soldt.

- *Van binnen naar buiten, van buiten naar binnen*: Koen Kievits – 22 oktober t/m 27 november

In het werk van Koen Kievits brengt hij lichtjes de menselijke waarneming aan het wankelen. Hij nodigt ons uit om langer naar zijn werk te kijken dan we in eerste instantie van onszelf verwachten. De expositie 'Van binnen naar buiten, van buiten naar binnen' is een overzicht van Kievits' werk sinds zijn afstuderen aan ArtEZ Arnhem in 2019 en toont de ontwikkeling van zijn fotografische werk naar het onderzoeken van beeld en haar betekenis in het algemeen.

- *Thuisbasis*, Bianca Tangande Prijs: Shirley Welten en Fang Mij – 3 december t/m 15 januari

Bianca Tangande was een van de eerste kunstenaars die in de Willem Twee een atelier betrok; ze werkte er bijna veertig jaar. Bianca speelde een belangrijke rol in het culturele leven van 's-Hertogenbosch en wist tot aan haar overlijden in 2019 mensen te verbinden en enthousiasmeren voor de kunsten. In het kader van de eenmalige Bianca Tangandeprijs organiseert Willem Twee Kunstruimte de tentoonstelling *Thuisbasis*. Een ode aan Bianca, maar ook aan de Bossche kunstenaarsgemeenschap. In deze duotentoonstelling is werk te zien van Fang Mij en Shirley Welten. Zij werden door het curatorenteam van Willem Twee muziek en beeldende kunst als winnaars geselecteerd.

Totaal aantal bezoekers Kunstruimte en Spiegelzaal			
	2020	2021	2022
exposities betaalde toegang + rondleidingen	3.220	2.427	2.450
exposities gratis toegang	8.467	7.146	11.850
	11.687	9.573	14.300

MUZIEK

Veranderd beleid

Het afgelopen jaar hebben we de eerste stappen gezet in het vormen van een grotere eenheid van de concerten in het Poppodium en de Toonzaal. De programmeurs kregen de opdracht om steeds meer over de locaties heen te programmeren en de akoestiek het vertrekpunt te laten zijn. Dus meer pop (singer songwriter bijvoorbeeld) in de Toonzaal en versterkte hedendaagse en jazzmuziek in het poppodium. Hier is in 2022 een begin mee gemaakt en dit wordt de komende jaren verder uitgebouwd. In de cijfermatige onderbouwing (aantal concerten en bezoekerstellingen) zijn dit jaar voor het eerst de cijfers van beide locaties samengevoegd (zie onder). In tegenstelling tot voorgaande jaren vormt de inhoudelijke programmering dan ook het vertrekpunt voor dit jaarverslag en zijn het niet de locaties van waaruit de programmering wordt beschreven.

Programma

Klassiek

In 2022 werden in totaal 42 klassieke concerten (inclusief de lunchconcerten) gerealiseerd. De hoogtepunten hieruit waren de volgende: het Ragazze Kwartet voerde op één dag alle zes strijkkwartetten van Béla Bartók uit; een zelden vertoonde prestatie die een van de hoogtepunten van het jaar was. Bijzonder was ook de wereldpremière van het monumentale pianowerk Toccata Terza van Kaikhosru Sorabji, een componist die steeds meer bekend en gewaardeerd begint te worden. Verder werd het 'Skrjabinjaar' 2022 opgeluisterd door een uitvoering van de volledige pianosonates van Alexander Skrjabin op één dag door pianist Jonathan Powell. Tevens vond er tweemaal een uitvoering door Capella Brabant van het Brahms requiem plaats midden in de expo van Cecilia Rebergen in Kunstruimte op de eerste verdieping van de Willem Twee fabriek. Aan een veertigtal masterstudenten van het Fontys Conservatorium Tilburg werd de gelegenheid geboden om zich tijdens lunchconcerten te presenteren op een professioneel muziekpodium. Ze deden daarvoor eerst auditie. Hun concerten werden in de loop van het jaar beoordeeld door een jury die aan het eind van het seizoen de Toonzaal Talent prijs toekende aan de beste artiest of het beste ensemble. Alle deelnemende musici beschikken over een juryrapport met positieve en negatieve kritiekpunten, aanbevelingen en suggesties. In april vond de Nico Vis Chamber Music Contest plaats, een muziekwedstrijd voor jonge ensembles die voor oog en oor van een vakjury en een publieksjury een creatieve strijd met elkaar aanbinden. De winnaar concerteerde in Willem Twee Toonzaal en Muziekgebouw Eindhoven. In februari werd door jonge muziekstudenten Purcell's opera *Dido & Aeneas* voor kamerbezetting uitgevoerd. De samenwerking met het Prinses Christina Concours (voor muzikale talenten van 12 tot 19 jaar) werd door corona tijdelijk geparkeerd, al werden in 2022 de banden weer aangehaald met het oog op het nieuwe seizoen. De winnaars van regio-zuid zullen in 2023 weer hun opwachting maken in de Toonzaal. Merel Vercammen en Maya Fridman gaven onder de naam ruimtesymfoniek een bijzonder (klassiek) concert in het poppodium. Speciaal voor de jongere doelgroep waren er zitzakken en banken neergezet en was er een VJ en een totale lichtshow.

Actueel

De actuele concerten in Willem Twee hebben nemen een belangrijke plaats in het programma in. De samenwerking met November Music en met de presentatie van 19 concerten van het festival in de Toonzaal en het Poppodium vormt Willem Twee het hart van het programma van November Music. Tezamen met de 18 andere actuele muziekconcerten én de elektronische concerten, krijgt de muziek van deze tijd een zeer prominente plek in de totaalprogrammering. De meest opvallende eigen productie van Willem Twee was die met Wiek Hijmans: Psalms Electrified. Van de 150 Psalmen die hij voor gitaar schreef werden er twaalf ten gehore gebracht door onder andere Aart Strootman. Het Natalon Pianokwartet verzorgde een ander hoogtepunt: de uitvoering van Simeon ten Holts Lemniscaat op vier vleugels. Deze uitvoering vond plaats in de Grote Kerk.

Jazz/ geïmproviseerd

De eerste editie van 'duo duo' programma werd gebracht. 'Duo duo' heeft enerverende elementen zoals de wereldpremiere van het duo Boudesteijn/Goudsmit en vooral ook het vrij wild spelende duo Glerum/Dikeman. De rauwheid van het laatste duo viel goed in de smaak bij het publiek: een lange staande ovatie volgde. In september werd 'Tumult' voor het eerst gepresenteerd: de eerste editie van de samenwerking tussen Willem Twee Studio's en jazz/geïmproviseerde muziek. De residerende Hainbach had een spannend concert in live interactie met de analoge computers van de Studio's. Spectaculair was het duo Moor/Murphy, met naast absurdistische teksten en sterke muziek, ook een vleugje theater. Eén van de bekendste jazzpianisten ter wereld, Craig Taborn, twijfelde bij aanvang nog over één lange, of twee korte sets. Uiteindelijk werden het twee lange sets(!), waarin hij zijn virtuositeit, vertellingskracht en poëtisch vermogen volledig etaleerde. Vanuit het publiek klonk verwondering en bewondering.

Elektronisch

Alle activiteiten die Willem Twee onderneemt op het gebied van de elektronische muziek worden beschreven in het tweede deel van dit jaarverslag onder het hoofdstuk: Willem Twee Studio's. Steeds meer vinden de elektronische concerten plaats in een samengaan met de andere genres, disciplines en locaties.

Pop en divers

De eerste 2 maanden van 2022 werden we nog beperkt in ons programma door de lockdown. Toch vonden er, binnen de regels van die lockdown, enkele concerten plaats. Het ging hierbij om een combinatie van eten en concerten onder de titel Eat Dis! De optredende acts waren lokale of regionale bands zoals Straf, Prey en Space Therapy. In 2021 vond er al een tentoonstelling plaats met foto's, interviewfragmenten en veel beeldmateriaal van oud Willem Twee bestuurslid en éminence grise van de Nederlandse popjournalistiek Bert van de Kamp. Op 8 april 2022 vond dan eindelijk ook In loving memory – a tribute to Bert van de Kamp plaats, met veel muziek en verhalen. Naast de popconcerten in het poppodium waren er ook enkele popconcerten in de Toonzaal. Vaak leverde dat - door de intieme setting - prachtige concerten op. Zoals die van Nina June, Stef Kamil Carlens (dEUS/ Zita Swoon), Meskerem Mees en Jon Allen.

Het concert van Audrey Horne + Seven Sisters kwam uiteindelijk in een aantal jaarliktjes van journalisten als een van de betere concerten van het jaar. Het Amerikaanse Being as an Ocean bracht een zeer intens optreden, waarbij de frontman/zanger mediteerde op het podium. Dit werd gewaardeerd door het zeer jonge open publiek. Tot slot: De (bijna) uitverkochte concerten waren Therapy?, Carnifex, Chelsea Grin, Bodysnatcher, Varials, The Convalescence, Triggerfinger en Top2000 – The Best of...live (2x).

Metal/heavy

Willem Twee poppodium heeft als speerpunt de Heavy-muziek (waaronder metal). Op dit gebied waren er bijzondere concerten van Nephylim, Deamorthan en Headless Hunters, drie bands uit Den Bosch en omgeving, die zich na een lange periode van Covid weer konden presenteren aan het publiek! Dit publiek wilde er ook bij zijn en dat merkte je. De drie bands speelden erg goed. Tevens ook mooi dat Talent Hub Brabant Nephylim zich op deze avond ook goed kon laten zien! Een bijzondere zondag vormden de optredens van Ithaca, Respire en Kelsey. Queer Metalband Ithaca uit Londen stond in de kleine zaal. Deze bijzondere band speelde een goede set en liet vooral hun stem en mening horen! Respire klinkt anders hard en bombastisch en Kelsey een regionale band kon zich ook mooi laten zien op dit podium.

Dans/dance

Met het beëindigen van de lockdown(s) konden ook de dance- en dansavonden weer doorgang vinden. In totaal vonden er 21 dance-avonden plaats. Binnen deze avonden worden diverse dans/dance-concepten gerealiseerd zodat we hier diverse doelgroepen en liefhebbers mee bereiken. De avonden trekken niet alleen wat grotere publieksgroepen maar ook jongere publieksgroepen.

Urban

In 2022 zijn we meer expliciet aandacht gaan geven aan de Urban programmering. Hieruit volgde Open UP dat een Open Urban Podium is waarop jonge makers hun talenten en skills kunnen laten zien en horen. Het gaat hierbij vooral om rappers, maar ook 'spoken-word' en dj's komen langs.

Open Up is samenwerking van Willem Twee met Dukebox en school des levens Den Bosch en vind eens in de twee maanden in de kleine zaal van het poppodium plaats. We hopen met deze eerste stap de Urbanprogrammering de komende jaren te kunnen uitbreiden.

In totaal werden er 242 concerten gepresenteerd. Dat zijn er meer dan 40 minder dan in 2019. Het veranderd beleid met betrekking tot de gratis concerten (gratis concerten in principe laten vervallen tegen concerten met een geringe toegangsprijs) is daar de oorzaak van. Voor het eerst hebben we ook binnen de popconcerten onderscheid aangebracht in vier verschillende genres (pop, heavy, dans/dance en urban).

totaal aantal concerten

	2018	2019	2020	2021	2022
Klassiek	47	40	34	19	42
Actueel	18	23	3	16	37
Jazz	35	35	24	11	34
elektronisch	10	20	2	4	15
pop/divers	138	167	64	44	70
heavy en metal	-	-	-	-	19
dance/dans	-	-	-	-	21
urban	-	-	-	-	4
totaal aantal concerten	248	285	127	94	242

Los van het feit dat we nog niet op het oude niveau zijn met de publieke opkomst, ontvingen we met de gratis concerten in het verleden meer bezoekers dan in 2022. Het afgelopen jaar hebben we geprobeerd de balans beter te krijgen tussen betaalde en gratis toegang maar dit vergt een investering die zich n.a.w. pas in 2024 zal uitbetalen. In totaal ontvingen we bijna 20% minder betalende bezoekers dan in 2019. De eerste twee maanden van 2022 waren hier vooral debet aan. We gaan ervan uit dat we in 2023 de weg omhoog weer zullen vinden.

totaal aantal bezoekers

	2018	2019	2020	2021	2022
Klassiek	3.160	2.097	1.253	740	1.593
Actueel	1.442	2.269	117	1.000	2.222
Jazz	3.779	3.135	675	314	1.462
Elektronisch	627	654	0	81	626
Pop/divers	25.857	27.449	9.649	3.878	8.318
heavy en metal	-	-	-	-	2.798
dance/dans	-	-	-	-	5.855
urban	-	-	-	-	289
totaal aantal bezoekers	34.865	35.604	11.694	6.013	23.163

Met een kleiner aantal bezoekers ging ook het gemiddelde omlaag. Vooral bij de akoestische genres (klassiek, jazz, actueel) was dit effect groot. Dit is overigens een fenomeen dat we in heel Nederland terugzien. Naar aanleiding hiervan hebben we de wijze van programmeren het afgelopen jaar onder de loep genomen en kwamen we tot de conclusie dat we een concert veel meer als een 'event' moeten gaan zien (combinaties van meerdere genres en disciplines met eten, beeldende kunst of film et cetera). De eerste stappen hiertoe zijn gezet in 2022 en krijgen in de komende jaren een verdere uitbouw.

gemiddeld aantal bezoekers

	2018	2019	2020	2021	2022
Klassiek	67	52	37	39	38
Actueel	80	99	39	63	60
Jazz	108	90	28	29	43
Elektronisch	63	33	0	20	42
Pop/divers	187	164	151	88	119
heavy en metal	-	-	-	-	147
dance/dans	-	-	-	-	279
urban	-	-	-	-	72
Gemiddeld aantal bezoekers	141	125	92	64	96

Talentontwikkeling

Music Hub Brabant is een samenwerkingsverband van twaalf Brabantse podia en festivals. Het samenwerkingsverband bestaat uit professionele instellingen, die zich op jazz, nieuwe muziek en popmuziek focussen. Deze kernpartners erkennen het grote belang van talentontwikkeling in de provincie en zijn hiervoor een verregaande samenwerking aangegaan. Met deze samenwerking investeren ze gezamenlijk in talentontwikkeling. De kernpartners nemen in dezen hun verantwoordelijkheid en incorporeren talentontwikkeling structureel in hun organisatie. Willem Twee is één van de culturele instellingen die hiervan onderdeel is. Vanuit het poppodium werd metalband Nephylim als jong talent begeleid en vanuit de Willem Twee studio's was dat Emiel van Dungen. De provincie Noord-Brabant ondersteunde de talentontwikkeling.

Samenwerking

Willem Twee werkte in muzikaal opzicht in 2022 nauw samen met November Music (tijdens het festival, maar ook op de dag van de Componist en tijdens de Vuelta in Den Bosch), Jazz in Duketown, AMPA (Fontys) Conservatorium, Open Monumentendag, Generatie Zuid (de afterpartys van Biergarten en Oranjekade Festival), Out of step festival, Jellyfish Longboard Tour, de Popronde, Stranger than Paranoia en maakte actief deel uit van het directeurenoverleg (bestuurslidmaatschap) DOCIS van de culturele instellingen in 's-Hertogenbosch. Het Design Museum Den Bosch, de Verkadefabriek en Willem Twee sloegen de handen ineen en presenteerden op 5 en 6 maart 2022 een tweedaags festival in het culturele hart van Den Bosch in het kader van de *tentoonstelling* GOTH – Designing Darkness. Het festival nodigde uit om na te denken over de dingen die doorgaans het daglicht niet kunnen verdragen. Of je nou zwarte eyeliner draagt of niet, iedereen heeft een donker randje. 'Oh my GOTH' – het festival nam de bezoeker mee op een duistere verkenningsstocht naar de invloeden van goth binnen de wereld van film, muziek, theater en design. Kom griezelen, zwelgen en ongegeneerd genieten van een uitgebreid programma met concerten, theatervoorstellingen, unieke filmvertoningen en workshops. In Willem Twee was er binnen dit festival een zeer divers aanbod van opkomende

indie-helden Tramhaus tot music hub talent Mathilde Nobel en dark-electro act Skemer in het poppodium waar ook nog een kunst performance plaatsvond van Remy Neumann. In de Toonzaal speelde pianiste Alexandra Kaptein enkele duivelse werken van Franz Liszt. Het Theater aan de Parade, het Noordbrabants Museum en Willem Twee presenteerden in de zomer van 2022 de tweede editie van een reeks (semi-)akoestische zomerconcerten in de Paleistuin van Het Noordbrabants Museum. Er was ditmaal gekozen voor een meer divers programma. Zo waren er optredens van Arthema String Quartet (klassiek/ filmmuziek) , Touki met Mola Sylla (Senegalese singer-songwriter), de Nederlands-Soedanese zangeres Gaidaa (soul/ R&B), Sophia Kruithof (bekend van TVOH) en Anneke van Giersbergen. Een groot deel van de 9 concerten was (zo goed als) uitverkocht. Dit jaar werd een begin gemaakt met een meer intensieve samenwerking met Theater aan de Parade. Gestreefd wordt naar een nog evenwichtiger totaalprogramma voor de stad. Dit zal in 2023 verder uitgewerkt worden. In dit jaar vond er al een aantal lunchpauze concerten plaats op de woensdag afgewisseld met onze eigen lunchconcerten.

Publiciteit en Marketing

Willem Twee zette – vooral uit duurzaamheidsmotieven – in 2022 met name online media in om events en tentoonstellingen over het voetlicht te brengen. Slechts in beperkte mate werden grafische middelen ingezet (zoals de maandelijkse programmaposter-campagne in Den Bosch e.o.) Het publieksbereik lijkt door de vermindering van drukwerk niet te zijn veranderd. We zagen het abonneebestand voor onze nieuwsbrieven met 1500 belangstellenden zelfs toenemen (tot 26.597), besteedden meer aandacht aan direct mails – zoveel mogelijk gepersonaliseerd – aan bezoekers van eerdere concerten, en monitoren daarvoor de *customer interests* accurater. Voor de tentoonstellingen werden zeer gericht advertenties geplaatst in toonaangevende kunsttijdschriften en platforms. Hernieuwde aandacht voor de jazzabonnements, die tijdens coronajaren in aantal verminderden, zorgden voor een groei naar 50.

Willem Twee nam deel aan het onderzoek *Doelgroepsegmentatie* dat Kunstloc Brabant en Het PON & Telos organiseren. Het onderzoek heeft tot doel om provinciale en landelijke ontwikkelingen in publieksbereik zichtbaar te maken, te onderzoeken hoe culturele instellingen van elkaar kunnen leren en hoe de kennis over de verzamelde publieksdata ingezet kan worden om een beeld te krijgen van huidige en nieuwe doelgroepen. Het onderzoek loopt overigens nog door en leidt inmiddels tot een nauwere samenwerking met de marketeers van Theater aan de Parade, Boulevard, Festival Cement en Verkadefabriek.

Willem Twee beschouwt een intensieve samenwerking met collega culturele instellingen van het grootste belang om het cultuuraanbod in stad en regio op het hoogste niveau te houden. De samenwerking met Theater aan de Parade, die in voorgaande seizoenen o.a. al vorm kreeg met twee edities van de reeks *Tuinsessies*, werd in 2022 geïntensiveerd en concreter gemaakt. We maakten over en weer veelvuldig gebruik van elkaars mediakanalen om onze events zo goed mogelijk te promoten. In de loop van het jaar werden plannen ontwikkeld om gezamenlijk een programmeur klassiek aan te trekken, en selectie van pop- en jazzconcerten samen te

programmeren. Daarnaast werd een plan ontwikkeld om vanaf 2023 *Augmented Reality* in te zetten om nieuwe – vooral jongere – doelgroepen te laten kennismaken met de muziekprogramming van beide organisaties en de exposities van Willem Twee. In 2022 werd ook de nauwe samenwerking met November Music, de Dutch Classical Talent Award, Jazz in Duketown en de Organisatie Oude Muziek onverminderd voortgezet.

Voor de afdeling Willem Twee Verhuur werd in 2022 een brochure (in print en digitaal) uitgebracht met een overzicht van alle beschikbare te huren ruimtes binnen Willem Twee. De brochure werd aangeboden aan geïnteresseerde bezoekers en tijdens beurzen. Er werd bovendien een pr-campagne opgezet om de nieuwe flexwerkplekken – midden in de expositieruimte tussen de kunst – bekend te maken. Dit gebeurde o.a. via editorials op DPG Media, een poster- en flyercampagne, regelmatige posts op social media, en direct mails aan verschillende scholen en zog. broodfondsen voor zelfstandige ondernemers.

Social media 2022

Website

	2021	2022
paginabezoek	364.776	412.189
unieke bezoekers	59.399	105.694

Social Media (bereik van aantal unieke profielen)

	2021	2022
facebook	142.255	521.875
instagram	25.804	128.985

De inzet van een groter budget voor online-advertenties heeft het bereik met bijna een factor vijf vergroot. De vertaling hiervan in financieel opzicht betaalt zich hopelijk later uit. Verder hebben we een aantal accounts (voor de verschillende genres en disciplines) binnen facebook en instagram, waarvan de resultaten hier zijn opgeteld.

Organisatie en personeel

Het jaar 2022 was een uitdagend jaar voor Willem Twee, maar ook een jaar van veerkracht en groei. In het eerste kwartaal werden we geconfronteerd met een beperkt aantal concerten vanwege de voortdurende impact van de coronapandemie. Gelukkig konden we vanaf het tweede kwartaal alle werkzaamheden weer volledig hervatten. Met name de verhuuractiviteiten kwamen weer goed op gang, wat leidde tot een toename van onze activiteiten. Deze groei in verhuringen

bracht echter extra personeelsdruk met zich mee, vooral in het najaar, mede door enkele langdurig zieke medewerkers. Als gevolg van de overbelasting in het najaar hebben we diverse contracten binnen de horeca uitgebreid om aan de toenemende vraag te voldoen. Desondanks konden we de kwaliteit van onze dienstverlening waarborgen. In 2022 zijn enkele waardevolle nieuwe teamleden verwelkomd. Zo hebben we een getalenteerde publiciteitsmedewerker aangetrokken die heeft bijgedragen aan het vergroten van onze zichtbaarheid en het bereiken van een breder publiek. Daarnaast werd een nieuwe hoofdcurator benoemd, waardoor we ons diverse en inspirerende culturele aanbod nog beter konden presenteren.

Helaas hebben we na een half jaar de aanstelling van de coördinator diversiteit en inclusie moeten beëindigen vanwege onvoldoende voortgang in het proces. We blijven echter vastbesloten om diversiteit en inclusie binnen onze organisatie te bevorderen en ontwikkelen nieuwe initiatieven om dit te realiseren.

Na de coronaperiode heeft een aantal vrijwilligers besloten te stoppen met hun vrijwilligerswerk bij Willem Twee. Gelukkig heeft de natuurlijke aanwas van vrijwilligers zich hersteld en is het aantal vrijwilligers op peil gebleven, waarbij sommige functies zelfs een toename hebben ervaren (balie, geluidstechniek, kunstruimte). Momenteel zijn er ruim honderd vrijwilligers actief bij Willem Twee.

Om minder kwetsbaar te zijn bij uitval en meer specifieke kennis en vaardigheden te benutten, hebben we de functie van hoofd geluidstechniek gesplitst in twee dienstverbanden. Bovendien hebben we een voormalige vrijwilliger aangenomen als vaste lichttechnicus, waarmee we ons beleid om vrijwilligers door te laten stromen naar betaalde posities nog eens konden onderstrepen.

In 2022 werden we geconfronteerd met verschillende langdurig zieke werknemers. Gelukkig hebben collega's grotendeels hun werkzaamheden kunnen opvangen. Vanwege de groei van onze verhuurafdeling hebben we de horecaploeg uitgebreid, vooral in de kleinere dienstverbanden. Daarnaast hebben we in het kader van de opbouw van een hechte samenwerking met het Theater aan de Parade enkele medewerkers tijdelijk bij ons gedetacheerd, vanwege de verbouwing van het theater. Om de pieken in het horecawerk op te vangen, zijn we een samenwerking aangegaan met horecaplatform James, waardoor we flexibiliteit en efficiëntie hebben kunnen vergroten.

Eind december 2022 waren er in totaal 29 medewerkers in dienst bij Willem Twee, met een totaal van 14,97 fte.

Governance Code Cultuur

In het reglement van de Raad van Toezicht is vastgelegd dat in het jaarverslag door de Raad van Toezicht en directie wordt gerapporteerd in hoeverre de stichting voldoet aan de principes en bijbehorende aanbevelingen van de Code Cultural Governance. Voorzover dit niet het geval is,

wordt dit beargumenteerd/uitgelegd. De code is vanaf de oprichting van Willem Twee muziek en beeldende kunst leidraad geweest voor het inrichten en voeren van de organisatie. De organisatie heeft de governance hoog in het vaandel staan en voldoet op alle punten aan de principes die daarbij horen.

Fair Practice Code

Willem Twee muziek en beeldende kunst is lid van de VNPF en de WNPf. Beide streven naar een toekomstbestendige popsector. Daar horen een professionele beroepspraktijk en een verantwoorde interactie tussen vraag naar en aanbod van arbeidskrachten bij. Daarom onderschrijven VNPF en WNPf – en daarmee Willem Twee - de Fair Practice Code en de vijf kernwaarden die daaraan ten grondslag liggen: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Dit geldt zowel voor de muziek als de beeldende kunst. Ook is Willem Twee muziek en beeldende kunst aangesloten bij belangenverenigingen Kunsten '92 en De Kunst van Brabant, die zich op landelijk en provinciaal niveau hard maken voor een gezonde beeldende kunstsector.

Werknemers zijn in tijdelijke of vaste dienst bij Willem Twee en vallen daarmee onder de cao voor Nederlandse Poppodia en Festivals. Samen met de Kunstenbond is vastgesteld dat deze cao voldoet aan de FPC. Voor zzp'ers die hun werkzaamheden uitvoeren wordt aan de hand van de rekentool 'cao lonen naar zzp-tarieven' van Platform ACCT en de CAO NPF een eerlijk uurloon berekend. Vanuit de muziektak van Willem Twee is er een traditie in het werken met vrijwilligers. Er zijn ook vrijwilligers bij de kunstruimte betrokken. Er is een vrijwilligersbeleid met duidelijke afspraken over en een omschrijving van de werkzaamheden en de beloning die hiertegenover staat. Door dit helder beleid gaan wij verdringing van arbeid tegen. Willem Twee kunstruimte volgt verder de regelingen voor kunstenaarshonoraria en vergoedingen aan musici en componisten.

Code Culturele Diversiteit & Inclusie

De code culturele diversiteit en inclusie heeft de afgelopen jaren een grote impact gehad op de organisatie van Willem Twee. Aan de hand van de nulmeting bleek dat er nog veel werk aan de winkel was om onze organisatie meer divers en inclusief te maken. Begin 2022 hebben we een coördinator aangesteld waarvan we na een half jaar weer afscheid hebben genomen. De resultaten van het werk bleven achter bij de verwachtingen. Die ervaringen hebben geleid tot de wens om een externe deskundige in te huren om ons te adviseren en te begeleiden. Dit gaan we samen met het Theater aan de Parade en de Verkadefabriek organiseren waardoor we een grotere slagkracht krijgen.

De belangrijkste punten die daarbij invulling krijgen zijn:

- Bewustwording van de organisatie door ons de vraag te stellen: wat betekent diversiteit en inclusie:
 - o voor onze programmering?
 - o voor de wijze waarop we ons publiek benaderen?
 - o voor ons eigen personeelsbeleid?

- o voor de samenwerking met de buitenwereld?
- Hoe formuleren we dit in ons beleidsplan?
- Welke acties moeten we ondernemen om hier handen en voeten aan te geven?
- Hoe houden we onze koers in de gaten? Hoe bewaken we de voortgang?

Een aantal veranderingen is het afgelopen jaar binnen de organisatie al doorgevoerd maar we staan nog aan het begin van dit proces. Toch maakten de veranderingen de mensen binnen onze organisatie al meer bewust van de noodzaak hiertoe. De belangrijkste waren:

Organisatie:

- Voor de raad van toezicht is gezocht naar een jong iemand met beperkte bestuurservaring maar die als aspirantlid van de raad een jaar meeloopt en in het werk wordt opgeleid. Die persoon hebben we gevonden in de jonge ondernemer Hanneke Pepers, eigenaar van marketingbureau *Creatie maakt alles*.
- De Code Culturele Diversiteit en Inclusie wordt met de Raad van Toezicht minimaal een keer per jaar besproken;
- Met ingang van 2023 heeft Willem Twee een nieuwe vertrouwenspersoon. Uit de groeiende behoefte naar een objectief en professioneel persoon is gekozen om een externe professionele vertrouwenspersoon aan te trekken via de aangesloten ARBO-dienst.

Personeelsbeleid:

- Bij iedere sollicitatieprocedure worden alle binnengekomen brieven geanonimiseerd. De namen worden pas bekend gemaakt na de eerste selectie.

Publiek:

- Het rolstoelbeleid is aangepast zodat ook mensen met een fysieke beperking naar de popconcerten kunnen;

Programmering:

- Binnen de programmering werden maandelijkse Urban-avonden georganiseerd door jongeren zelf;
- Eind 2022 is Willem Twee benaderd door Drag Up Family, een groep Bossche kunstenaars die met queer- en drag-thematiek bezig is. Hun uiteindelijke doel is om een veilige en laagdrempelige plek te creëren voor queers in Den Bosch en daarbij te starten bij Willem Twee. Wij ondersteunen hen daarbij.

De eerste stappen zijn dus gezet en de wens van Verkadefabriek, Theater aan de Parade en Willem Twee om ook voor diversiteit en inclusie gezamenlijk verder beleid te ontwikkelen, biedt perspectief. De vormgeving van dit beleid en de uitvoering daarvan vergt een investering en een voortdurende bewaking van de verschillende processen. We denken het komende jaar hier de nodige stappen in te kunnen zetten.

Financiën

De zorgen over de toenemende inflatie, de Indexering van de huurprijzen en de toekomstige hogere energiekosten gaven het afgelopen jaar de nodige zorgen. Wij zijn dan ook erg blij met de

hulp die we hebben ontvangen van de gemeente 's-Hertogenbosch om deze uitdagingen aan te gaan.

Het aantal verhuringen is in het afgelopen jaar flink toegenomen. Dit heeft geleid tot extra huurinkomsten die voor een deel het door corona ontstane tekort hebben gecompenseerd. Januari en februari waren immers gesloten vanwege de maatregelen rondom de pandemie.

De inkomsten uit recettes waren in 2022 hoger dan in de moeilijke jaren 2021 en 2020, maar beslist nog niet op het niveau van vóór corona. Daarmee werden de horeca-inkomsten ook beduidend lager (kleiner publiek betekent minder horeca-inkomsten). De verhuringen daarentegen kwamen al snel op het oude niveau én daarboven. Met die opbrengsten werd een deel van de gederfde inkomsten voor horeca en recettes gecompenseerd.

De totale omzet in 2022 inclusief de inkomsten uit de NOW regeling bedroegen € 2.283.294 waarmee de inkomsten ten opzichte van 2021 stegen met ca 300k. Het aandeel uit subsidies bedroeg

€ 1.220.000, de inkomsten uit verhuur bedroegen € 467.000 (een stijging van € 150.000 t.o.v. 2019, een jaar dat voor de verhuur tot nu toe het beste jaar was).

	2018	2019	2020	2021	2022
recettes	€ 293.637	€ 300.424	€ 120.483	€ 66.656	€ 227.126
horeca	€ 375.967	€ 426.688	€ 144.867	€ 51.707	€ 263.501
verhuur	€ 230.769	€ 319.591	€ 195.438	€ 171.340	€ 466.680

In totaal werd bijna € 40.000 steun ontvangen vanuit de NOW-regeling waarmee een deel van de personeelslasten in januari en februari (lock-downperiode) konden worden betaald. De kosten van zowel de organisatie als van de activiteiten kwamen weer op het niveau van 2019 terwijl het aantal activiteiten is gedaald (dus hogere kosten gemiddeld per activiteit).

Baten	2019	2020	2021	2022
Directe opbrengsten	€ 763.524	€ 301.753	€ 179.008	€ 561.492
Subsidies	€ 1.321.729	€ 1.138.797	€ 1.228.579	€ 1.215.190
Verhuringen	€ 319.591	€ 195.538	€ 159.978	€ 466.680
Ondersteuning o.a.NOW/TVL		€ 361.390	€ 419.770	€ 39.932
	€ 2.404.844	€ 1.995.378	€ 1.987.335	€ 2.283.294
Lasten				
beheerslasten	€ 1.022.620	€ 1.089.229	€ 1.108.482	€ 1.134.694
activiteitenlasten	€ 1.353.203	€ 757.189	€ 836.243	€ 1.224.463
	€ 2.375.823	€ 1.846.418	€ 1.944.725	€ 2.359.157
saldo	€ 29.021	€ 142.401	€ 42.610	(€ 75.863)

Het negatieve resultaat uit 2022 wordt in mindering gebracht op de Covid-bestemmingsreserve omdat de onderliggende oorzaken van het negatieve resultaat volledig aan corona zijn toe te schrijven.

Social Return

In 2021 waren mensen van de Weener groep wekelijks actief bij Willem Twee. Gemiddelde inzet betrof circa 4 uur per week. Per 1 januari 2022 hebben we van de Weenergroep iemand bij ons in dienst genomen voor 24 uur per week voor algemene ondersteunende werkzaamheden. Verder wordt onze balie dagelijks bemand door vrijwilligers die we daarmee een plek geven in onze organisatie.

Datzelfde geldt ook voor de 110 vrijwilligers die zich inzetten bij alle concerten, evenementen, tentoonstellingen et cetera. In totaal betreft dat circa 4,5 fte.

Duurzaamheid

Het pand is verduurzaamd: er liggen zonnepanelen op het dak en er is dubbelglas sinds 2021. De organisatie gebruikt geen afvalbekers meer zodat er minder afval ontstaat. Het restaurant is specialist in vegan en vegetarisch eten, dat ook aan de crew en artiesten wordt geserveerd. Verder zijn in 2022 allerlei maatregelen genomen om het energiegebruik te verlagen (stevige lamellen voor alle deuren naar de openbare ruimtes zodat warme lucht in ruimte blijft en koude lucht niet naar binnen komt, actief temperatuurbeleid in de openbare ruimtes en alle kantoren, aanschaf van infraroodpanelen onder de meeste werkplekken zodat de omgevingstemperatuur omlaag kon worden gebracht, infraroodschakelaars in vele ruimtes zodat lichten niet onnodig lang blijven branden, et cetera.

Raad van toezicht

De raad van toezicht bestond in 2022 uit de volgende personen (in alfabetische volgorde):

- Bart Eigeman (tot 20 mei 2022) (neven)functies: zelfstandig ondernemer Bendeleiders, senior adviseur GroenLinks landelijk bureau, voorzitter Raad van Toezicht Hub Noord-Brabant (speciaal onderwijs), vice-voorzitter Raad van Toezicht Yorneo (jeugdhulp), voorzitter Stichting Loods, voorzitter Stichting Aangepast Vervoer Vught, voorzitter Stichting Rauwe Kost, lid Raad van Toezicht Leren & Leven, lid raad van commissarissen Kanteel BV Kinderopvang;
- Joost Heijthuijsen (neven)functies: festivaldramaturg O., voorzitter Laaktheater, secretaris Stichting Meindert Talma, lid RvT stichting Cultuurbaar, coach Koninklijk Conservatorium, extern adviseur beoordelingscommissie tweejarige subsidies Gemeente Breda
- Jacqueline Kostermans (tot 20 mei 2022) (neven)functies: beleidsadviseur cultuur van de gemeente Breda, lid bestuur VvE Duavista, lid bestuur van Puckworks;
- Henk van der Meulen (neven)functies: Directeur Koninklijk Conservatorium/College van Bestuur Hogeschool der Kunsten, Den Haag; plaatsvervangend directeur Koninklijke Academie voor Beeldende Kunst en Vormgeving, den Haag; bestuurslidmaatschappen: Stichting Nationaal Vioolconcours, Tomoko Mukaiyama Foundation, Stichting de Groene Egel,

Stichting Nederlands Muziek Instituut, Stichting Musica Omnia Vincit, IMZ, Music and Media Centre, Wenen;

- Hanneke Pepers (vanaf 25 november 2022): eigenaar van Creatie Maakt Alles Holding BV, mede-eigenaar van Business Improvement Centre BV, eenmanszaak 'Bij Cornelis';
- Winnie Sorgdrager – voorzitter (neven)functies: minister van staat, voorzitter raad van toezicht Groningen Forum;
- Ruud van de Ven (neven)functies: Banker V&S van Lanschot, bestuurder Stichting Pensioenfonds van Lanschot, penningmeester Triathlon Vereniging RDG, penningmeester Stichting Kasteelconcerten Heeswijk, bestuurder stichting Think Big Act Now.

Het rooster van aftreden is als volgt:

- Joost Heijthuijsen: 8 juni 2023 einde tweede periode;
- Ruud van de Ven: 30 november 2024 einde tweede periode;
- Henk van der Meulen: 30 mei 2025 einde tweede periode;
- Winnie Sorgdrager: 1 juni 2025 herbenoembaar voor één periode;
- Hanneke Pepers: 25 november 2026 herbenoembaar voor één periode.

De nevenfuncties van directeur/bestuurder Henri Broeren betroffen de volgende: lid van de commissie cultuur van het Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, lid van de adviescommissie van de Bond van Nederlandse Orkest-dirigenten, lid van het bestuur van Brabantkoor te Tilburg, penningmeester van het bestuur van DOCIS (directeurenoverleg culturele instanties 's-Hertogenbosch), lid van de commissie cultuur van het Kunst- en Cultuurfonds Hermes en lid van de Cultuurtank Limburg (adviesorgaan van de provincie Limburg).

's-Hertogenbosch, juni 2023

Typ hier uw tekst

Henri Broeren

(directeur/bestuurder Willem Twee muziek en beeldende kunst)

WILLEM TWEE STUDIOS

JAARVERSLAG 2022

Inleiding

De geschiedenis van de Willem Twee Studio's (WTS) begon in 2015 met de inrichting van een studioruimte voor unieke test en meetapparatuur uit de jaren vijftig en zestig. In 2017 voegde zich daar het CEM (Contact Orgaan Elektronische Muziek) bij aan, één van de oudste instituten voor elektronische muziek met een uitgebreide collectie synthesizers uit de jaren zeventig en tachtig. Daarnaast is er een groot arsenaal aan instrumenten van het Kunst Museum Den Haag (voorheen Haags Gemeentemuseum) in maart 2021 aan de collectie toegevoegd middels een langdurige bruikleen van het museum. De audiokwaliteit in beide studio's is sterk verbeterd door de sponsering van 'high-end' monitor speakers van het Duitse bedrijf Adam Audio, en met publiciteitsacties (een residency en een video) is een nieuwe doelgroep bekend geworden met de WTS.

Vele artiesten en instanties uit binnen- en buitenland zijn inmiddels naar 's-Hertogenbosch gekomen om de studio's te bekijken, er te werken en zich te presenteren. Ze kwamen uit alle hoeken van de wereld en hadden één ding gemeen: ze waren allemaal laaiend enthousiast over de plek, de apparatuur en het hartelijke Brabantse welkom. Ook hebben veel van deze artiesten zich spontaan ontpopt tot 'ambassadeurs' van de Willem Twee Studio's. Mede daardoor is WTS inmiddels uitgegroeid tot een internationaal gerespecteerd en toonaangevend instituut voor (analoge) elektronische en elektro-akoestische muziek. De toekomst ziet er goed uit, de studio's zijn continu in beweging, er wordt ingespeeld op actuele tendensen en we zetten de nodige stappen voor de verdere toekomst.

Corona

De lockdowns gedurende de jaren 2020 en 2021 hadden een flinke impact op onze activiteiten. Weliswaar kon in die jaren op bescheiden schaal en met inachtneming van alle coronaregels, een en ander nog wel voortgang vinden, maar artiesten en musici uit het buitenland bleven grotendeels weg. Gelukkig konden we vanaf maart 2022, na de opheffing van alle Corona restricties, alle Corona ongemakken achter ons laten. Het voorjaar is vooral gebruikt om alle opgelopen achterstand weg te werken m.b.t. uitgestelde verhuringen, 'on-hold' gezette cursussen en workshops en contacten met buitenlandse artiesten. Ook de samenwerkingen met diverse festivals kon weer opgepakt worden en ons artist-in-residence programma kon worden gerevitaliseerd. Vanaf juni 2022 draaiden alle programma's bij de Willem Twee Studio's weer als vanouds en was het vooral in juli opvallend druk.

Positionering

De positionering van de WTS heeft zich in 2022, net als in voorgaande jaren, afgespeeld in drie richtingen:

lokaal blijven we ons op alle mogelijke manieren verbinden aan de directe omgeving. Zo is in 2022, i.s.m. Next Up, een traject gestart voor jongeren, die zich willen verdiepen in de diverse 'ins & outs' van de elektronische muziek. Ook zijn kennismakingsworkshops voor scholieren georganiseerd en de talent ontwikkelingstrajecten i.s.m. Music Hub Brabant konden na de corona jaren weer worden opgepakt.

Op nationaal niveau werden de bestaande structurele samenwerkingsverbanden met de landelijke conservatoria verder uitgebreid en geïntensiveerd. Zo zijn de studio's een gewilde stageplek voor studenten van o.a. de Rockacademie Tilburg, HKU Muziektechnologie Utrecht en het Instituut voor Sonologie van het Koninklijk Conservatorium Den Haag.

Ook organiseren we in samenwerking met het Instituut voor Sonologie vier keer per jaar een 'Sonologieconcert' als onderdeel van een nieuwe concertreeks voor elektronische muziek onder de naam 'studio 4'.

Daarnaast is het programma van AMPA, voor de eerste- en tweedeaars compositie studenten, uitgebreid met de derdejaars studenten en volgde er na de lessenreeks een presentatie voor publiek in de Toonzaal. Hiermee leerden ze hun compositie ook te vertalen naar het podium en werden daarop beoordeeld door hun docenten.

Nieuwe samenwerkingen zijn opgestart met o.a. het instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum, resulterend in diverse workshops en presentaties, met Stichting Gaudeamus resulterend in componisten residencies gekoppeld aan concerten, en met Extrapool uit Nijmegen van waaruit 4x per jaar musici een dag in de studio's werken aan een compositie, die naderhand op cassette wordt uitgegeven.

Internationaal konden we in 2022 weer volop 'artists-in-residence' projecten realiseren en de exposure die we hiermee mondiaal genereren, verder uitbouwen. De aansluiting met de pop- en dancescene, die door de corona problematiek in 2020 – 2021 noodgedwongen op een laag pitje stond, kon in 2022 weer op volle sterkte uitgerold worden in de vorm van residencies voor diverse (pop)musici en bands naast samenwerking met en participatie in festivals zoals o.a. Drift, Draaimolen en Dekmantel.

Resultaten 2022

De organisatie van de Willem Twee Studio's richt zich op drie verschillende onderwerpen: de ontwikkeling, de productie, én de presentatie van elektronische en elektro-akoestische muziek.

ONTWIKKELING:

Workshops

Het ontwikkelingstraject waar de WTS aandacht aan gaf liep van jongeren, die geïnteresseerd zijn in elektronische muziek, tot gearriveerde artiesten die een artist-in-residence plek kregen aangeboden. Nadat de workshops in 2021 bijna allemaal moesten worden geannuleerd is er in 2022 een nieuwe start en opzet wat betreft de workshops gemaakt. Hierbij richtte de WTS zich op zowel de meer ervaren maker als de geïnteresseerde zonder kennis. Zo is er in samenwerking met de organisatie Next-up en Huis73 een 12-weekse workshop georganiseerd gericht op jongeren tussen de 17 en 27 jaar met interesse in elektronische muziek (maar zonder kennis of ervaring); zijn er diverse kennismakingsrondleidingen voor middelbaar en voortgezet onderwijs georganiseerd; en zijn er voor de "professionals" traditionele klassieke wereld op maat gemaakte workshops georganiseerd. Daarnaast hebben we het lesprogramma voor de AMPA studenten hervat.

Begeleiding van jong talent (afgestudeerde musici/makers) tot ca 35 jr.

Jong talent bij de WTS komt vooral via de Music-hub (een onderdeel van de Talent-Hub Brabant). De studio's stellen kennis, faciliteiten en productiemiddelen ter beschikking zodat de talenten hun artistieke signatuur kunnen ontwikkelen en voorbereid worden op publieke optredens. In 2022 waren Emiel van den Dungen (Milio) en Marieke van de Ven de jonge talenten die door ons werden begeleid. Uit vorige talenttrajecten werkte ook nog Mathilde Nobel in de studio's. Deze drie makers hebben inmiddels een plek gevonden op belangrijke podia.

Het aanbieden van artist-in-residence plekken aan gearriveerde artiesten.

In 2022 waren 7 artist-in-residencies te gast waarvan er vier in samenwerking met festivals en andere organisaties waarmee we samenwerken: In samenwerking met FAQ Festival en November Music werkten de Peruaanse artieste Ale-Hop, en de Portugees John Talabot een week in de studio's; Jessica Ekomane onderzocht tijdens haar residency de muzikale connectiviteit tussen de analoge computer en haar laptop; werkte de Nederlandse producer/DJ Sekan in samenwerking met Beeld & Geluid aan een tape-installatie met archief materiaal van traditionele Indonesische muziek; de Australische componiste Felicity Mangan werkte, in samenwerking met Adam Audio, aan een compositie die later dat jaar in première ging bij het in Parijs gevestigde GRM, en bezochten de Japanse Sapphire Slows en Kohei Matsuda beiden de studio's om te werken aan nieuwe muziek.

PRODUCTIE

Naast de educatieve activiteiten zijn de Willem Twee studio's een typische makersplek. Of men nu lessen volgt, de studio's huurt of er te gast is, iedereen is in principe actief met het maakproces van elektronische muziek. Het aantal producties dat in de Willem Twee studio's werd gerealiseerd was ondanks corona groot. De rol die WTS daarin speelde was faciliterend, meedenkend en meewerkend; de WTS maakt het mogelijk dat deze producties tot stand kwamen:

Producties die op een fysieke drager zijn gepubliceerd (LP, CD of cassette):

Waclaw Zimpel & Hans Kulk - Breath of Brahma & Sri Crickets (Tak Picture)

John Also Bennet & Christina Vantzou – Extratool: Music for ARP 2500, Zither, and Percussion

Dali Muru & The Polyphonic Swarm - Extratool Quarter

Jochem Paap & Albert van Abbe - General Audio (Avian)

B.P.S. - B.P.S. Live at Willem Twee Studios

Mathilde Nobel - Founds on Land (Nous'Klaer Audio)

VA, BY - Dual (Raster)

Sova Stroj - Traveling Waves (Élan Vital Recordings)

Jameszoo - Blind (Brainfeeder)

PRESENTATIES

Begin 2022 werd er vanwege de aflopende corona maatregelen een langzame start gemaakt met het hervatten van publieke optredens. Zo werd er in juni een presentatie gegeven door de AMPA studenten met het resultaat van hun lesprogramma in de studio's, vond er in juli een solo concert plaats van componist Anthony Fiumara. In september heeft WTS in samenwerking met Willem Twee's jazz programmeur een nieuwe concertserie opgezet onder de noemer Tumult! dat muziek presenteert op het snijvlak van improvisatie en elektronische muziek. Voor de eerste editie stonden Jessica Ekomane, Hainbach en duo Genevieve Murphy en Andy Moor (The Ex) op het programma. Daarnaast werden de concerten in samenwerking met het Instituut voor Sonologie na twee Corona jaren hervat. Vier keer per jaar verzorgen de studio's in samenwerking met docenten en studenten van het instituut een concertavond in Willem Twee Toonzaal met, naast een mooi concertprogramma, als doel de studenten meer podiumervaring te geven buiten de randstad. Daarnaast werden twee elektronische concerten in het poppodium georganiseerd vanuit de Willem Twee Studio's: 'Sample and hold' en 'Milio in the Middle' In samenwerking met het Synthforum werd een Synth Meeting georganiseerd en was WTS weer onderdeel van het jaarlijkse FAQ Festival en November Music.

	2020	2021	2022
Deelnemers workshops:	10	11	217
Studenten:	8	20	9
Jong talent:	2	4	2
Artist in residence:	8	3	6

Internationalisering

De wereld van de elektronische muziek is een sterk internationale wereld. Hoe beter wij in staat zijn om ons te verbinden aan een wereldwijd netwerk, hoe beter de artiesten ons zullen kunnen vinden waardoor de studio's nog beter gaan lopen. In de afgelopen jaren zijn diverse buitenlandse contacten uitgegroeid tot actieve samenwerkingsverbanden zoals met het instituut EMS in Stockholm en met het ICEM aan de Folkwang Universität der Künste in Essen. In 2019 werden de eerste stappen gezet om die internationalisering verder vorm te geven. Vanwege de coronaproblematiek zijn de meeste internationale samenwerkingsverbanden twee jaar opgeschoven. In 2022 konden we weer een herstart maken met het aangaan en uitwerken van die verbanden.

Verhuringen

De studioverhuur is in 2022 door de corona maatregelen wat moeizaam opgang gekomen maar vanaf april kwam het aantal studioverhuringen flink op stoom met in totaal 177 verhuringen. Opvallend is dat er in de tweede helft van 2022 weer veel interesse was van buitenlandse artiesten. Zo kwamen ze letterlijk van over heel de wereld, om in de Willem Twee Studios in 's-Hertogenbosch te werken. Om maar een aantal landen te noemen; Japan, Australië, Duitsland, Spanje, Peru, Ierland, Turkije, Israël, VS etc. Noemenswaardig is ook de diverse muzikale achtergrond van de verschillende studio bezoekers. Zo bracht oa. top pianist Craig Taborn een bezoek, werkte het duo Kyle Dixon en Michel Stein (bekend van de soundtrack van Netflix serie Stranger Things) aan materiaal voor een nieuwe documentaire, en bezocht de Nederlandse popartiest Jet Rebel de studio's meerder malen om te werken aan zijn nieuwe album

	2020	2021	2022
Verhuringen	116	50	177

Samenwerkingsverbanden

Naast de lopende samenwerkingsverbanden zijn er in 2022 ook nieuwe samenwerkingen aangegaan waaronder het instituut Beeld & Geluid in Hilversum, Gaudeamus Festival in Utrecht, Extrapool in Nijmegen, internationaal booking agency Futura Artist en Sonoscapia in Porto. Dit naast de lopende samenwerkingen met November Music, Drift, FAQ Festival, EKWC, Draaimolen Festival, afdeling Sonologie van het Koninklijk Conservatorium Den Haag, AMPA Conservatorium Tilburg en het Conservatorium Haarlem en de HKU in Utrecht.

Pr en marketing

De communicatiestrategie van de Willem Twee studio's en Willem Twee muziek en beeldende kunst vormen een onlosmakelijk geheel. Willem Twee studio's vult dit aan met doelgroepgerichte online marketing. De pr- en marketingactiviteiten in 2022 kunnen als volgt worden samengevat: De studio's droegen zorg voor een continue communicatiestroom op vooral Instagram, Facebook, YouTube en SoundCloud. Geïnteresseerden bleven op die manier op de hoogte van nieuws over de studio's en van de momenten waarop het eindresultaten van

studiowerkzaamheden konden worden beluisterd en/of bekeken. Gerichte onlinecampagnes werden ingezet voor het bekendmaken van de faciliteiten, het aantrekken van producenten en componisten, scholen en studenten. Via November Music, Drift, Amsterdam Dance Event, Mojo, Dekmantel Festival, Draaimolen Festival en overige websites wordt de informatie over de studio's op peil gehouden. Al met al leidde dat tot een veel grotere bekendheid van de Willem Twee studio's.

Social Media (unieke

profielen en unieke volgers)	2020	2021	2022
Website	19.624	12.639	12.885
Facebook	3.031	5.815	22.997
Instagram	3.968	15.677	24.343
youtube-channel	617	735	861
soundcloud	241	267	295
live-streams	138.000	80.000	54.000
nieuwsbrieven	4.532	6.730	4.755

Groei Facebook en Instagram organisch door o.a. samenwerking met Thomann, Adams Speakers en Heinbach.

Financiën

In 2019 werden de voortvarende meerjarenplannen 2021-2024 voor de studio's geschreven. Begin 2020 werden deze, net voor de coronaperiode, ingediend bij de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant. Door de coronaperiode hebben we een aantal ontwikkelingen binnen deze plannen niet op kunnen pakken en werden diverse zaken vertraagd. Zo werd de uitbreiding van de studio's uitgesteld, werden er veel minder workshops gegeven, was het aantal lessen aan studenten verminderd (veel lessen vonden online plaats) en werden alle internationale activiteiten uitgesteld. Door deze vertraging van in feite twee jaar werd een achterstand opgelopen en kon de begroting niet worden gerealiseerd zoals we die hadden ingediend. In het afgelopen jaar (2022) is de weg omhoog weer gevonden en werden talloze artiesten en studenten weer verwelkomt in de Willem Twee studio's.

In 2022 bedroegen de eigen inkomsten € 37.249; de hoogste eigen inkomsten tot nu toe. De belangrijkste aanleiding daarvoor was het aantal keren dat de studio's werden gehuurd (177 keer). Verder werden er diverse workshops gegeven en werden de lessen aan de studenten werden weer hernomen.

De ondersteuning van de gemeente Hertogenbosch (€ 50.000 in de basisbegroting) en van de provincie Noord-Brabant (€ 42.500) vormden de basis van de begroting.

Willem Twee studio's

Inkomsten	2019	2020	2021	2022
eigen inkomsten	€ 25.189	€ 20.959	€ 9.843	€ 37.249
subsidies en sponsors	€ 128.985	€ 81.250	€ 133.952	€ 113.901
Totale inkomsten	€ 154.174	€ 102.209	€ 143.795	€ 151.150
Uitgaven				
activiteitenlasten	€ 40.086	€ 12.586	€ 34.171	€ 39.205
beheerslasten	€ 112.555	€ 116.973	€ 127.179	€ 117.530
Totale uitgaven	€ 152.641	€ 129.559	€ 161.350	€ 156.735
Saldo	(€ 10.421)	(€ 27.350)	(€ 17.555)	(€ 5.585)

Organisatie

Bij de dagelijkse gang van zaken in de Willem Twee studio's waren zes mensen betrokken: twee technici die beiden ook docent zijn (Hans Kulk en Armeno Alberts), een pr- en een marketing-medewerker die ook de werkzaamheden voor de gehele organisatie verrichtten (Jaap Houdijk en Luuk Bergervoet) en een coördinator (Rikkert Brok). Verder werd de administratie bijgehouden door Marjoleine Biermans. In totaal werd voor circa 1,5 fte aan betaalde werkzaamheden verricht. Daarnaast is de vrijwillige inzet van verschillende mensen groot en kregen we gratis hulp van diverse externen bij reparaties, website, vertalingen et cetera.

Tot slot

De in de afgelopen jaren opgelopen achterstand werd in 2022 voor een flink deel ingelopen. Al met al hebben we de plannen zoals we die hadden opgesteld voor de Willem Twee studio's redelijk kunnen uitvoeren. Op het gebied van presentaties en concerten moeten nog de nodige stappen worden gezet zodat we grotere publieksgroepen aan ons kunnen binden maar het begin is gemaakt.

Exploitatie-overzicht 2022 Studio's

INKOMSTEN	Werkelijk 2022	Begroting 2022
EIGEN INKOMSTEN		
workshops	€ 2.025	€ 8.100
conservatoria	€ 735	€ 5.890
artists in residence	€ 2.350	€ 7.500
verhuur studio's	€ 29.706	€ 31.000
concerten Toonzaal (FAQ-lab)		
concerten Poppodium	€ 2.433	€ 42.525
totale eigen inkomsten	€ 37.249	€ 95.015
SUBSIDIES EN SPONSORS		
gemeente 's-Hertogenbosch	€ 50.003	€ 45.000
provincie Noord-Brabant	€ 42.500	€ 45.000
music-hub Brabant jong talentenprogramma	€ 12.898	€ 11.000
société de Gavignes		€ 28.500
overige subsidiënten	€ 3.500	€ 10.000
eigen bijdrage Willem Twee		€ 25.979
sponsorbijdragen	€ 5.000	€ 5.000
totale subsidies en sponsors	€ 113.901	€ 170.479
TOTALE INKOMSTEN	€ 151.150	€ 265.494

UITGAVEN

	Werkelijk 2022	Begroting 2022
ACTIVITEITENLASTEN		
docent workshops	€ 4.460	€ 4.760
docent/techniek studenten conservatoria	€ 2.846	€ 3.038
technische ondersteuning artists-in-residence	€ 7.790	€ 8.315
docent/coaching/techniek jong talenten	€ 5.795	€ 6.186
technische begeleiding verhuringen	€ 11.111	€ 11.860
verblijfkosten artists in residence	€ 1.386	€ 6.300
uitkoopsommen artiesten	€ 3.225	€ 33.525
reiskosten artists-in-residence	€ -	€ 1.250
techniek en zaalkosten	€ 2.592	€ 9.000
totale activiteitenlasten	€ 39.205	€ 84.234
BEHEERSLASTEN		
techniek/onderhoud	€ 31.446	€ 33.566
coördinatie	€ 22.298	€ 23.801
marketing/pr	€ 9.895	€ 9.701
reis- en verblijfkosten	€ 2.208	€ 3.000
huisvestingskosten	€ 14.640	€ 43.492
materiaalkosten	€ 1.361	€ 5.000
verzekeringen	€ 1.208	€ 1.200
administratie	€ 3.661	€ 4.000
accountant	€ 3.768	€ 3.000
schoonmaak	€ 992	€ 3.500
afschrijvingen apparatuur en software	€ 12.717	€ 20.000
afschrijving verbouwing studio's	€ 13.000	€ 27.000
overige kosten	€ 336	€ 4.000
totale beheerslasten	€ 117.530	€ 181.260
TOTALE UITGAVEN:	€ 156.735	€ 265.494
TOTALE INKOMSTEN:	€ 151.150	€ 265.494
TOTALE UITGAVEN:	€ 156.735	€ 265.494
SALDO	€ -5.585	€ -

's-Hertogenbosch, juni 2023

Henri Broeren
(directeur/bestuurder Willem Twee muziek en beeldende kunst)

Balans per 31 december 2022

(na voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Vaste activa		
Immateriele vaste activa		
Website	€ 13.238	€ 16.687
	<u>€ 13.238</u>	<u>€ 16.687</u>
Materiele vaste activa		
Verbouwingen	€ 27.520	€ 36.810
Inventaris	€ 136.781	€ 130.863
Vervoermiddelen	€ -	€ -
	<u>€ 164.301</u>	<u>€ 167.673</u>
Vlottende activa		
Voorraden	€ 15.637	€ 15.664
Vorderingen		
Debiteuren	€ 123.856	€ 12.156
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 18.101	€ 40.336
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 105.222	€ 211.145
	<u>€ 247.179</u>	<u>€ 263.637</u>
Liquide middelen	€ 206.568	€ 190.077
	<u>€ 206.568</u>	<u>€ 190.077</u>
Totaal	<u>€ 646.923</u>	<u>€ 653.738</u>
PASSIVA		
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
Stichtingsvermogen		
Bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer	€ 26.530	€ 26.530
Bestemmingsreserve hardware	€ 100.270	€ 100.270
Bestemmingsreserve COVID19	€ 14.137	€ 90.000
Algemene reserve	€ 127.702	€ 127.702
	<u>€ 268.639</u>	<u>€ 344.502</u>
Langlopende schulden		
Overige schulden	€ -	€ -
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	€ 96.824	€ 67.888
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 27.449	€ 18.891
Overige schulden en overlopende passiva	€ 254.011	€ 222.457
	<u>€ 378.284</u>	<u>€ 309.236</u>
Totaal	<u>€ 646.923</u>	<u>€ 653.738</u>

Staat van Baten & Lasten over 2022

	2022	Begroting 2022	2021
Baten			
Directe opbrengsten	€ 561.492	€ 500.000	€ 179.008
Subsidies	€ 1.215.190	€ 1.191.728	€ 1.228.579
Verhuringen	€ 466.680	€ 350.000	€ 159.978
Overige opbrengsten	€ 39.932	€ 52.287	€ 419.770
Som der baten	€ 2.283.294	€ 2.094.015	€ 1.987.335
Beheerslasten			
Loonkosten werknemers kantoor	€ 861.116	€ 844.396	€ 814.932
Overige personeelskosten	€ 76.618	€ 63.000	€ 65.958
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	€ 3.449	€ -	€ 559
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	€ 63.446	€ 82.676	€ 89.832
Kantoorkosten	€ 32.284	€ 30.000	€ 22.276
Overige beheerslasten	€ 97.781	€ 100.000	€ 114.925
Som der beheerslasten	€ 1.134.694	€ 1.120.072	€ 1.108.482
Activiteitenlasten			
Exposities/concerten	€ 365.956	€ 305.000	€ 249.119
Kosten zaal & foyer (huisvesting)	€ 402.956	€ 390.000	€ 392.179
Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)	€ 16.152	€ 16.138	€ 8.414
Publicatiekosten/marketing	€ 33.907	€ 38.000	€ 26.855
Muziek- en tekstrechten	€ 8.646	€ 6.564	€ 2.284
Overige expositie- en concertkosten	€ 148.397	€ 110.000	€ 71.538
Profileringsgelden	€ 16.104	€ 16.104	€ 16.104
Horeca inkopen (inclusief verhuur)	€ 232.345	€ 184.000	€ 69.750
Som der activiteitenlasten	€ 1.224.463	€ 1.065.806	€ 836.243
Som der lasten	€ 2.359.157	€ 2.185.878	€ 1.944.725
Saldo	€ -75.863	€ -91.863	€ 42.610
Bestemming van het saldo			
Mutatie bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer	€ -		€ -
Mutatie bestemmingsreserve hardware	€ -		€ -
Mutatie bestemmingsreserve COVID 19	€ -75.863		€ -
Mutatie saldo op algemene reserve	€ -		€ 42.610

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst is feitelijk en statutair gevestigd op Boschveldweg 471, 5211 VK te 's-Hertogenbosch en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64708896.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, bestaan voornamelijk uit het bewerkstelligen van een actief en innovatief cultuurveld door de realisatie van een kunstcluster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch, het bevorderen van de uitvoering en productie van de publieke belangstelling voor de hedendaagse gecomponeerde muziek, jazz en geïmproviseerde muziek, klassieke kamermuziek, wereldmuziek en andere muziek voor kleine bezettingen, het organiseren van manifestaties, activiteiten en evenementen voor jongeren die door hun inhoud een culturele of subculturele betekenis hebben en die van plaatselijk, bovenplaatselijk of regionaal belang zijn en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Informatieverschaffing over continuïteit

Willem Twee muziek en beeldende kunst ontving in 2022 een ondersteuning via de NOW-regeling van € 39.932 die voldoende was om de grootste klappen van de eerste twee maanden (lockdown) te kunnen opvangen. Het opgelopen tekort van € -75.863 in 2022 was volledig aan Covid te wijten (minder concerten, minder horeca-opbrengsten - ook in het algemeen - en oplopende kosten. De in de voorafgaande jaren gevormde Covid-bestemmingsreserve is voldoende groot om het tekort te kunnen dekken. Verwacht wordt dat in 2023 de gevolgen van Covid verder beperkt worden en er een groei van het publiek gaat plaatsvinden zodat de balans tussen inkomsten en uitgaven weer wordt hersteld.

De verwachte zeer sterk verhoogde energiekosten bleken te hoog ingeschat waarna de voorschotbedragen omlaag werden gebracht (meer dan gehalveerd). Ook werd de afgelopen maanden in 2023 een toelage toegekend om de verhoogde energielasten te compenseren.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De cijfers voor 2021 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen, in het bijzonder de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine Organisaties-zonder-Winststreven.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Pensioenregelingen

De onderneming heeft voor werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op een beschikbare premieregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij verzekeringsmaatschappij Aegon Cappital. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds.

Grondslagen

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

De bestemmingsreserves zien op onderdelen van de algemene reserves waaraan door het bestuur een specifiek bestedingsdoel is toegekend.

De bestemmingsfondsen zien op onderdelen van de algemene reserves waaraan door derden een specifiek bestedingsdoel is toegekend.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Omzetverantwoording

De baten betreffen de opbrengst voor de aan derden verleende diensten onder aftrek van de over de omzet geheven belastingen.

Overheidssubsidies

DE TOTALE VERWACHTTE TEGENWOEKOMING IN DE TOONKOSTEN UIT HOORDE VAN DE TIJDELIJKE NOODMAATREGEEL
Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW-regeling) wordt toegerekend aan de perioden op basis van de omzetsdalingen.

INVESTERINGSUBSIDIES IN VERBAND MET DE AANSCHAF VAN (MATERIELE) VASTE ACTIVA WORDEN GEPASSIVEERD ONDER DE DESBETREFFENDE INVESTERINGEN. DEZE SUBSIDIES WORDEN TIJDSEVENREDIG OVER DE GESCHATTE ECONOMISCHE LEVENSDUUR VAN DEZE ACTIVA TEN GUNSTE VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN GEBRACHT.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende materiële vaste activa.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

<u>Stand per 1 januari 2022</u>	<u>Website</u>	<u>Totaal</u>
Aanschafwaarde	€ 17.246	€ 17.246
Cumulatieve afschrijvingen	€ -559	€ -559
Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 16.687	€ 16.687

Mutaties

Afschrijvingen	€ 3.449	€ 3.449
----------------	---------	---------

<u>Stand per 31 december 2022</u>	<u>Website</u>	<u>Totaal</u>
Aanschafwaarde	€ 17.246	€ 17.246
Cumulatieve afschrijvingen	€ -4.008	€ -4.008
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 13.238	€ 13.238

Afschrijvingspercentages	20%
--------------------------	-----

Materiële vaste activa

<u>Stand per 1 januari 2022</u>	<u>Verbouwingen</u>	<u>Inventarissen</u>	<u>Vervoermiddelen</u>	<u>Totaal</u>
Aanschafwaarde	€ 224.664	€ 979.407	€ 1.750	€ 1.205.821
Cumulatieve afschrijvingen	€ -187.854	€ -848.544	€ -1.750	€ -1.038.148
Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 36.810	€ 130.863	€ -	€ 167.673

Mutaties

Afschrijvingen	€ 9.290	€ 54.159	€ -	€ 63.449
Investerings	€ -	€ 60.074	€ -	€ 60.074
Desinvesteringen aanschafwaarde	€ -	€ -	€ -	€ -
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo mutaties	€ -9.290	€ 5.915	€ -	€ -3.375

<u>Stand per 31 december 2022</u>	<u>Verbouwingen</u>	<u>Inventarissen</u>	<u>Vervoermiddelen</u>	<u>Totaal</u>
Aanschafwaarde	€ 224.664	€ 1.039.481	€ 1.750	€ 1.265.895
Cumulatieve afschrijvingen	€ -197.144	€ -902.700	€ -1.750	€ -1.101.594
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 27.520	€ 136.781	€ -	€ 164.301

Afschrijvingspercentages	10-20%	10-20%	20%
--------------------------	--------	--------	-----

Vlottende Activa

Vorraden

	31-12-2022	31-12-2021
Vorraden Horeca	€ 13.025	€ 13.290
Emballage	€ 2.612	€ 2.374
	€ 15.637	€ 15.664

Een voorziening voor incourantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Vorderingen

Debiteuren

	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren	€ 135.361	€ 12.156
Voorziening oninbare debiteuren	€ -11.505	€ -
	€ 123.856	€ 12.156

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2022	31-12-2021
Omzetbelasting	€ 3.416	€ 39.596
Pensioenlasten	€ 14.685	€ 740
	€ 18.101	€ 40.336

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2022	31-12-2021
Vooruitbetaalde verzekeringen	€ 9.782	€ 8.783
Bonusafrekening InBev	€ 37.289	€ 12.022
Nog te ontvangen subsidies en sponsoringen	€ 9.875	€ 26.402
Nog te ontvangen omzet	€ 7.831	€ 12.171
Vooruitbetaalde programma's	€ 3.908	€ 5.204
Nog te ontvangen TVL subsidie	€ -	€ 132.502
Nog te ontvangen NOW subsidie	€ 23.741	€ -
Vooruitbetaalde huur, energie en servicekosten	€ -	€ -
Vooruitbetaalde abonnementen	€ 8.785	€ 7.866
Nog te ontvangen ziekengeld	€ -	€ -
Waarborgsom	€ 838	€ 838
Overige	€ 3.173	€ 5.357
	€ 105.222	€ 211.145

Liquide middelen

	31-12-2022	31-12-2021
ABN Amro Bank	€ 216.990	€ 188.510
Kas	€ 1.466	€ 2.073
Kruisposten	€ -11.888	€ -506
	€ 206.568	€ 190.077

Passiva

Stichtingsvermogen

	Bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer
Stand per 1 januari 2022	€ 26.530
Uit resultaatverdeling	€ -
Mutatie bestemmingsreserves	€ -
Stand per 31 december 2022	€ 26.530

	Bestemmings- reserve hardware	Bestemmings- reserve COVID 19	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2022	€ 100.270	€ 90.000	€ 127.702	€ 344.502
Uit resultaatverdeling	€ -	€ -75.863	€ -	€ -75.863
Mutatie bestemmingsreserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Stand per 31 december 2022	€ 100.270	€ 14.137	€ 127.702	€ 268.639

Bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer

De bestemmingsfonds komt voort uit de fusie met Stichting Muziekcentrum 's-Hertogenbosch. De bestemmingsfonds is conform afspraak met de gemeente, met ingang van september 2009, gevormd voor de verbouwing van de foyer welke over 8 jaar moet gaan plaatsvinden. De kosten bedragen vermoedelijk € 50.000. Na overleg met de gemeente is eind 2015 door het bestuur besloten om de bestemmingsfonds niet verder te vormen aangezien het bedrag van € 26.530 naar verwachting kostendekkend is voor een toekomstige verbouwing.

Bestemmingsreserve hardware

Eind 2016 is de bestemmingsreserve voor toekomstige investeringen in hardware gevormd. Deze bestemmingsreserve zal maximaal € 100.000 bedragen. Er wordt jaarlijks € 10.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve tot het maximum is bereikt.

Bestemmingsreserve COVID-19

Eind 2020 is de bestemmingsreserve voor COVID-19 gevormd. Deze bestemmingsreserve hebben we in 2021 niet aangewend omdat de regelingen van het rijk (NOW en TVL) voldoende ondersteuning boden om alles te regelen wat nodig was mbt de continuïteit van de concerten en exposities en de veilige werkomgeving. De bestemmingsreserve COVID-19 van € 90.000 is voldoende groot om het tekort uit 2022 te kunnen opvangen (€ -75.863). Het restant blijft staan voor eventueel verdere door COVID veroorzaakte tegenvallers in 2023.

Provinciale egalisereserve

De Provincie Noord Brabant heeft aangegeven dat er een provinciale egalisereserve gevormd moet

De provinciale egalisereserve wordt bij vaststelling van de subsidie definitief berekend.

Indien bij vaststelling van de subsidie de provinciale egalisereserve hoger is dan 10% van het verleende subsidiebedrag over het laatste boekjaar zoals bedoeld in artikel 1 . 14, aanhef en onder g en h, van de Subsidieregeling, zal het meerdere worden teruggevorderd. De berekening van deze reserve luidt als volgt:

	2022	2021	Totaal
Provincie Noord-Brabant Willem Twee Studio's	€ 42.500	€ 42.500	€ 85.000
Som der baten	€ 2.283.294	€ 1.987.335	€ 4.270.629
	2%	2%	
Saldo	€ -75.863	€ 42.610	€ -33.253
Reserve per 31 december	-1.412	911	€ -501

Per 31 december 2022 heeft de egalisereserve een negatief saldo. Zodra deze reserve een positief saldo heeft, zal ten laste van de algemene reserve een provinciale egalisereserve gevormd worden.

Langlopende schulden

Overige schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Huurkoop muziekapparatuur I	€ -	€ -
Huurkoop muziekapparatuur II	€ -	€ -
	€ -	€ -

Huurkoop muziekapparatuur I

	2022	2021
Saldo per 1 januari	€ -	€ 8.000,00

Mutaties

Verhoging	€ -	€ -
Aflossing	€ -8.000,00	€ -8.000,00
Saldo mutaties	€ -8.000,00	€ -8.000,00

Stand per 31 december

Hoofdsom	€ 80.000,00	€ 80.000,00
Cumulatieve aflossing	€ -80.000,00	€ -72.000,00
Kortlopend deel	€ -	€ -8.000,00
Saldo per 31 december	€ -	€ -

Van Stichting Contractorgaan Electronische Muziek is muziekapparatuur in huurkoop gekocht. De koopsom van de muziekapparatuur bedraagt € 80.000, te voldoen in vijf gelijke jaarlijkse termijnen van € 16.000, voor het eerst op 1 juli 2017 en voor het laatst op 1 juli 2021. Over de koopsom is geen rente verschuldigd. In 2020 is in totaal € 8.000 afgelost. Vanaf 2021 is weer het reguliere aflossingsschema gevolgd. De laatste aflossing is gedaan op 1 juli 2022.

Huurkoop muziekapparatuur II

	2022	2021
Saldo per 1 januari	€ -	€ 10.500,00
<u>Mutaties</u>		
Verhoging	€ -	€ -
Aflossing	€ -7.000,00	€ -7.000,00
Saldo mutaties	€ -7.000,00	€ -7.000,00
<u>Stand per 31 december</u>		
Hoofdsom	€ 35.000,00	€ 35.000,00
Cumulatieve aflossing	€ -35.000,00	€ -31.500,00
Kortlopend deel	€ -	€ -3.500,00
Saldo per 31 december	€ -	€ -

Van de heer Kulk is muziekapparatuur in huurkoop gekocht. De koopsom van de muziekapparatuur bedraagt € 35.000, te voldoen in zestig gelijke maandelijkse termijnen van € 583,33, voor het eerst op 1 juli 2017 en voor het laatst op 1 juli 2022. Over de koopsom is geen rente verschuldigd.

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	€ 96.824	€ 67.888

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2022	31-12-2021
Sociale lasten	€ 27.449	€ 18.891

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2022	31-12-2021
Vooruitontvangen bijdragen	€ 127.128	€ 75.788
Vooruitontvangen recettes	€ 23.877	€ 40.970
Aflossingsverplichtingen huurkoop muziekapparatuur	€ -	€ 11.500
Terug te betalen NOW-subsidie	€ -	€ 10.736
Vakantiegeld	€ 32.404	€ 27.515
Nog te betalen accountantskosten	€ 28.455	€ 34.106
Nog te betalen muziek- en tekstrechten	€ 8.703	€ 5.607
Nog te ontvangen facturen exploitatie	€ 20.373	€ 5.000
Nettolonen	€ 989	€ 1.815
Ontvangen waarborgsommen huurders	€ 2.439	€ 1.239
Overige	€ 9.643	€ 8.181
	€ 254.011	€ 222.457

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is € 955.770.

De resterende looptijden van de huurcontracten is 37,5 maanden en 72 maanden.

Deze vervallen als volgt (bedragen exclusief omzetbelasting):

Binnen één jaar € 196.440

Tussen één jaar en vijf jaar € 640.410

Na meer dan vijf jaar € 118.920

Totaal € 955.770

De gemiddelde looptijd van de operationele lease verplichtingen

De stichting heeft zich contractueel verplicht tot het betalen van leasetermijnen voor een bedrag van € 25.128.

Deze vervallen als volgt (bedragen exclusief omzetbelasting):

Binnen één jaar € 11.168

Tussen één jaar en vijf jaar € 13.960

Na meer dan vijf jaar € nihil

Totaal € 25.128

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

Baten

Directe opbrengsten

	2022	Begroting 2022	2021
Entreegelden en presentaties	€ 227.126	€ 200.000	€ 66.656
Educatie	€ 10.600	€ 13.000	€ 537
Verhuur oefenruimtes en diverse opbrengsten	€ 22.951	€ 25.000	€ 31.464
Verhuur studio's	€ 37.314	€ 21.000	€ 11.362
Artists in residence	€ -	€ 3.000	€ -
Horeca food	€ 17.474	€ 18.000	€ 17.282
Horeca drank	€ 246.027	€ 220.000	€ 51.707
Totaal	€ 561.492	€ 500.000	€ 179.008

Ondanks het feit dat in 2022 er alweer drie keer zoveel eigen inkomsten werden gegenereerd als in 2021 bleven de opbrengsten toch nog achter op de pré-coronatijd (2019). Vooral de lockdown van de eerste twee maanden van 2022 was daaraan debet maar óók de minder hoge opkomst van het publiek, die ook gevolgen had voor de inkomsten van de horeca. De inkomsten die betrekking hadden op de artists in residence zijn gevat onder de huurinkomsten. Vanaf 2023 worden deze apart weergegeven.

Subsidies

	2022	Begroting 2022	2021
Gemeente basissubsidie structureel	€ 814.320	€ 814.320	€ 813.052
Profileringsgelden	€ 53.964	€ 53.964	€ 53.964
Gemeente BKV-gelden	€ 19.500	€ 19.500	€ 19.500
Gemeente Jheronimus Award	€ 10.000	€ 9.996	€ 10.000
Gemeente bijzondere muziekprogrammering	€ 53.496	€ 53.496	€ 53.496
Gemeente huur gemeenschappelijke ruimten	€ 79.620	€ 79.620	€ 79.620
Gemeente profileringsgelden GA, WOT en ABS	€ 26.568	€ 26.568	€ 26.568
Rijk / Fonds Podiumkunsten	€ 32.411	€ 32.000	€ 54.193
Provincie Noord-Brabant Willem Twee Studio's	€ 42.500	€ 42.504	€ 42.500
Incidentele subsidies	€ 26.219	€ 3.000	€ 58.166
Sponsoring/Overige opbrengsten	€ 56.592	€ 56.760	€ 17.520
Totaal	€ 1.215.190	€ 1.191.728	€ 1.228.579

Voor een bedrag van € 1.132.379 (2021: 1.152.893) betreft dit structurele subsidies, het restant ad € 82.811 (2021: € 75.686) betreft incidentele subsidies.

Verhuringen

	2022	Begroting 2022	2021
Opbrengsten uit verhuur algemeen	€ 278.390	€ 240.000	€ 127.202
Horeca bij verhuur food	€ 125.546	€ 75.000	€ 24.831
Horeca bij verhuur drank	€ 62.744	€ 35.000	€ 7.945
Totaal	€ 466.680	€ 350.000	€ 159.978

Het aantal verhuringen is in 2022 teruggekomen op het niveau van 2019 en kwam daar uiteindelijk nog ruim bovenuit. Met een omzet van 466k werden de resultaten uit 2019 nog met 150k verhoogd. De steeds grotere naamsbekendheid lag hieraan ten grondslag.

Overige opbrengsten

	2022	Begroting 2022	2021
NOW subsidie	€ 39.932	€ 52.287	€ 218.550
Overige subsidies inzake Covid 19	€ -	€ -	€ 5.365
TVL Subsidie	€ -	€ -	€ 195.855
Totaal	€ 39.932	€ 52.287	€ 419.770

In januari en februari 2022 werd vanwege de lockdown via de NOW nog een ondersteuning verkregen.

	2022	Begroting 2022	2021
Totale baten	€ 2.283.294	€ 2.094.015	€ 1.987.335

Beheerslasten

Loonkosten werknemers Kantoor

	2022	Begroting 2022	2021
Salarissen	€ 713.663		€ 622.655
Sociale lasten	€ 115.884		€ 106.152
Transitievergoeding	€ -		€ 39.725
Pensioenlasten	€ 37.356		€ 52.399
Mutatie reservering vakantiegeld	€ 4.889		€ -1.987
Ontvangen ziekengeld	€ -10.676		€ -4.012
Totaal	€ 861.116	€ 844.396	€ 814.932

De loonkosten waren in 2022 ca 90k hoger door indexatie van de lonen en het aannemen van extra personeel om de groei van het aantal verhuringen het hoofd te bieden. Daarnaast werden op techniek mensen in dienst genomen waar daarvoor zzp'ers werden ingehuurd.

Overige personeelskosten

	2022	Begroting 2022	2021
Inhuur derden	€ -7.854		€ -
Personeelsverzekeringen	€ 45.405		€ 35.504
Reis- en verblijfskosten	€ 20.280		€ 14.108
Opleiding personeel	€ 8.023		€ 5.983
Belastingvrije uitkeringen (binnen WKR)	€ -		€ 6.602
Arbodienst	€ 3.549		€ 756
Overige	€ 7.215		€ 3.005
Totaal	€ 76.618	€ 63.000	€ 65.958

Geen bijzonderheden.

Afschrijvingskosten immateriële vaste activa

	2022	Begroting 2022	2021
Afschrijvingskosten website	€ 3.449		€ 559
Totaal	€ 3.449	€ -	€ 559

Geen bijzonderheden.

Afschrijvingskosten materiële vaste activa

	2022	Begroting 2022	2021
Afschrijvingskosten verbouwing foyer	€ 9.290		€ 11.098
Afschrijvingskosten inventarissen	€ 54.156		€ 78.635
Afschrijvingskosten vervoermiddelen	€ -		€ 99
Totaal	€ 63.446	€ 82.676	€ 89.832

De afschrijvingskosten vielen lager uit door het wegvallen van de afschrijving van het grootste deel van de apparatuur van de Willem Twee studio's. Daarvan verviel de laatste termijn halverwege 2022.

Kantoorkosten	Begroting		
	2022	2022	2021
Reserveringssysteem	€ 9.766		€ 4.311
Kantoorbenodigdheden	€ 14.733		€ 11.608
Telefonie en internet	€ 5.019		€ 5.378
Drukwerk	€ 2.405		€ 858
Porti algemeen	€ 361		€ 121
Totaal	€ 32.284	€ 30.000	€ 22.276

Kantoorkosten vielen 10k hoger uit door het weer organiseren van de concerten waarmee de uitgaven aan het ticketsysteem hoger uitvielen. Ook werd er meer drukwerk geproduceerd.

Overige beheerslasten	Begroting		
	2022	2022	2021
Administratiekosten	€ 31.498		€ 34.070
Accountantskosten jaarrekening	€ 13.500		€ 13.000
Accountantskosten bijzondere verklaringen	€ 4.710		€ 24.727
Automatisering	€ 9.588		€ 13.318
Contributies / abonnementen	€ 9.727		€ 9.397
(Dotatie) dubieuze debiteuren	€ 9.800		€ 401
Advieskosten	€ 2.565		€ 9.888
Representatiekosten	€ 1.059		€ 1.546
Bankkosten	€ 1.564		€ 1.383
Klein inventaris	€ 1.565		€ 1.200
Bestuurskosten	€ 713		€ 456
Autokosten	€ 1.777		€ 890
Relatiegeschenken	€ 683		€ 700
Overige	€ 9.032		€ 3.949
Totaal	€ 97.781	€ 100.000	€ 114.925

De overige beheerslasten vielen 23k lager uit dan in 2021. Dit werd vooral veroorzaakt door de lagere accountantskosten die in 2021 voor een groot deel waren gekoppeld aan de bijzondere verklaringen NOW/TVL/Studio's afrekening voor BrabantC die toen moesten worden geleverd.

Totale beheerslasten	Begroting		
	2022	2022	2021
	€ 1.134.694	€ 1.120.072	€ 1.108.482

Activiteitenlasten

Exposities/concerten	Begroting		
	2022	2022	2021
Uitkoopsommen artiesten	€ 193.114		€ 135.725
Programmamakosten derden	€ 57.239		€ 11.880
Kosten expositie	€ 58.030		€ 49.244
Onkosten artiesten	€ 21.535		€ 6.885
Programmeurs	€ 20.710		€ 31.608
Overige	€ 15.328		€ 13.777
Totaal	€ 365.956	€ 305.000	€ 249.119

Alhoewel een hoger bedrag in 2022 werd uitgegeven aan concerten en exposities werd het niveau van 2019 nog niet gehaald: dat was toen 496k (120k hoger dan de nu in 2022 uitgegeven 366K). De eerste twee maanden lockdown waren hiervoor een oorzaak maar óók het laten vervallen van alle gratis concerten (in totaal 40 concerten minder). Vooral in een tijd waarin het publiek weer opnieuw de weg naar het podium moest terugvinden, leek het verstandig voorzichtig om te gaan met het aantal concerten en de daarmee gepaard gaande uitgaven.

Kosten zaal & foyer (huisvesting)	Begroting		
	2022	2022	2021
Huur	€ 227.799		€ 201.819
Onderhoud zaal & inventaris	€ 30.636		€ 59.416
Electra/gas/water	€ 46.690		€ 50.063
Schoonmaak zaal & foyer	€ 42.630		€ 32.239
Verzekeringen	€ 16.455		€ 15.187
Beveiligingskosten	€ 3.838		€ 3.776
Overige	€ 34.908		€ 29.679
Totaal	€ 402.956	€ 390.000	€ 392.179

De verhoogde kosten zaal & foyer werd vooral veroorzaakt door een huurverhoging van meer dan 10%. De hogere kosten konden iets worden gecompenseerd door de wat lagere onderhoudskosten. De grote investeringen waren in 2021 gedaan waardoor deze kosten in 2022 konden worden teruggebracht.

Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)	Begroting		
	2022	2022	2021
Huur apparatuur	€ 8.006		€ 2.847
Techniekkosten	€ 8.146		€ 5.567
Totaal	€ 16.152	€ 16.138	€ 8.414

Kosten waren hoger dan in 2021 door het hernemen van de concerten.

Publicatiekosten/marketing	Begroting		
	2022	2022	2021
Publiciteitskosten	€ 668		€ 2.344
Website	€ 6.960		€ 6.506
Reclame- en advertentiekosten	€ 20.798		€ 15.684
Drukwerk activiteiten	€ 5.481		€ 2.321
Totaal	€ 33.907	€ 38.000	€ 26.855

Ook de publicatie- en marketingkosten vielen wat hoger uit dan in 2021 vanwege het einde van de lockdown waardoor er meer concerten konden worden gerealiseerd.

Muziek- en tekstrechten	Begroting		
	2022	2022	2021
Muziek- en tekstrechten	€ 8.646		€ 2.284
Totaal	€ 8.646	€ 6.564	€ 2.284

Ook hier hogere kosten vanwege het hernemen van de concerten.

Overige expositie- en concertkosten	Begroting		
	2022	2022	2021
Oproepkrachten	€ 106.730		€ 48.280
Vrijwilligerskosten	€ 6.074		€ 6.307
Overige expositiekosten	€ -		€ -
Overige concertkosten	€ 15.474		€ 13.050
Beveiligingskosten concerten	€ 13.284		€ 684
Techniekkosten	€ -		€ -
Bedrijfsleiding	€ 2.353		€ 100
Eigen verbruik personeel	€ 4.482		€ 3.117
Totaal	€ 148.397	€ 110.000	€ 71.538

Substantieel hogere expositie- en concertkosten door inhuur personeel (vooral op techniek en horeca) voor de realisatie van alle concerten en verhuringen. Ook de verhoogde beveiligingskosten hingen hiermee samen.

Profileringsgelden	Begroting		
	2022	2022	2021
Docwerk profilering	€ -		€ -
Grafisch Atelier profilering	€ 16.104	€ 16.104	€ 16.104
Huurders	€ -		€ -
Totaal	€ 16.104	€ 16.104	€ 16.104

Geen opmerkingen.

Horeca-inkopen	Begroting		
	2022	2022	2021
Horeca inkopen drank	€ 117.555	€ 90.000	€ 33.019
Horeca inkopen food	€ 70.898	€ 57.000	€ 22.669
Horeca inkopen non-food	€ 11.485	€ 15.000	€ 6.743
Inkopen tbv verhuur	€ 31.570	€ 18.000	€ 14.092
Wijziging voorraad/emballage	€ 837	€ 4.000	€ -6.773
Totaal	€ 232.345	€ 184.000	€ 69.750

Horeca-inkopen waren substantieel hoger in 2022 door de hoeveelheid concerten en het grote aantal verhuringen waardoor de horeca-omzet sterk verhoogd werd.

Totale activiteitenlasten	Begroting		
	2022	2022	2021
	€ 1.224.463	€ 1.065.806	€ 836.243

Recapitulatie staat van baten en lasten:	Begroting		
	2022	2022	2021
Baten	€ 2.283.294	€ 2.094.015	€ 1.987.335
Beheerslasten	€ 1.134.694	€ 1.120.072	€ 1.108.482
Activiteitenlasten	€ 1.224.463	€ 1.065.806	€ 836.243
Saldo	€ -75.863	€ -91.863	€ 42.610

<u>Gemiddeld aantal werknemers (FTE's)</u>	<u>Aantal</u>
2022	16,21
2021	14,67

Er waren in 2022 gemiddeld 29 mensen in dienst.

Ondertekening

's-Hertogenbosch,
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst

H.V.B.M. Broeren
Bestuurder

Bezoldiging topfunctionarissen in het kader van de WNT (Wet Normering Topinkomens)

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam:	H.V.B.M. Broeren
Beloning:	2022: € 109.235 brutoloon incl. 8% vakantiegeld (2021: € 105.608)
Beloning betaalbaar op termijn:	2022: € 10.698 (2021: € 10.425)
Individueel WNT-maximum:	2022: € 216.000 (2021: € 209.000)
Belastbare onkostenvergoedingen: Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn:	geen pensioenopbouw volgens CAO Nederlandse Poppodia en Festivals
Functie:	directeur/bestuurder
Omvang/ duur dienstverband:	full-time dienstverband geheel 2022 (evenals in 2021)

Toezichthoudende topfunctionarissen

Alle leden van de raad van toezicht van Willem Twee muziek en beeldende kunst verrichtten hun werkzaamheden onbezoldigd. In 2022 noch in 2021 zijn kostenvergoedingen uitgekeerd.

Gegevens Raad van Toezicht 2022:

mevrouw W. Lekkerkerker - Sorgdrager	Voorzitter, geheel 2022
de heer B.S. Eigeman	Lid, tot 20 mei 2022
de heer J.F. Heijthuijsen	Lid, geheel 2022
mevrouw J.A.M. Kostermans	Lid, tot 20 mei 2022
de heer H. van der Meulen	Lid, geheel 2022
de heer R.P.J. van de Ven	Lid, geheel 2022
mevrouw H. Pepers	Lid, vanaf 25 november 2022

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van de Stichting WILLEM TWEE Muziek & beeldende kunst

datum

27 juni 2023

Kenmerk

80.086-270623

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving C1 voor "Kleine Organisaties zonder winststreven", de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant, de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024), de Algemene subsidieverordening 's-Hertogenbosch en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking(en) en de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant.

Deze jaarrekening bestaat uit:

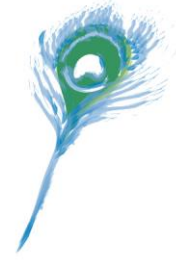
1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant en het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

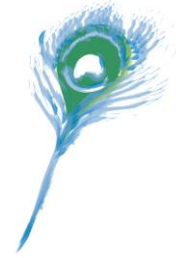
Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024) vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse standaard 720.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 “Kleine Organisaties zonder winststreven” en de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 “Kleine Organisaties zonder winststreven”, de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant, de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024), de Algemene subsidieverordening 's-Hertogenbosch en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar

activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

's-Hertogenbosch, 27 juni 2023

Abel accountants B.V.
Namens deze:

Was getekend

H.J.M. (Ron) Boeren AA